

Artėjant prie didžiojo užmojo pabaigos

Lietuvių Enciklopedijos trisdešimt pirmas tomas

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA XXXI tomas, Teleskopas -Tūbinės 1964. Šį tomą red. dr. Puzinas.

J. DZIUGELIS

Naujasis, arba XXXI Lietuvių Enciklopedijos tomas pasirodė, sakyčiau, labai ne laiku, kai visi išvyko po ištisų metų darbų pailsėti. Taigi, tokiu metu, kai daugelis jų pasiėmė meškeres, vienas kitas dar ir romaniuką, bet ne kokią nors storą ir sunkiau įskaitomą knygą. Antra, šis tomas pasirodė ir labai įdomiu metu, maždaug kai Lietuvoje buvo pagaliau atiduotas rinkti perdėm subolševikintas ir Maskvos cenzorių sudarkytas, tariamai lietuviškos enciklopedijos tomas, kurios iš ankščiau prof. dr. J. Matulio ir kitų žadėtų dešimties tomų teliko vos trejetas, ir dar to trejetuko daugiau pusės numatyta skirti komunistų partijos reikalams, o lituanistikai tik nuolikos. Taip pat išėjo šis mūsų tomas dar įdomesniu laiku, kai Maskva JAV paštu paaiškino, kad atskirų asmenų siųstus LE registruota siunta tomas jį konfiskuoją ir negrąžina, nes, girdi, ši enciklopedija esanti tendencinga. Tuo pat metu paaiškėjo ir daugiau dalykų, pvz. ne Maskvoje Lenino vardo bibliotekoje neleidžiama naudotis LE XXVIII tomu, kur aprašyta Sov. Sąjunga ir jos didvyris Stalinas, kur esą tendencingai atrinktos nuotraukos, pvz. Herblocko karikatūra su draugu Chruščiovu, tuščios krautuvės, gatvių darbininkės moterys ir pn., bet iš kitos pusės šis tomas labai paskubinęs ir subolševikintos Lietuvai enciklopedijos leidimą ir Maskvos cenzoriams sudaręs naujo naktinio darbo bei socialistinio lenktyniavimo, eilutes išbraukiant. Taip pat paaiškėjo kad Lietuvos žmonėms ne kiekiausia Maskvos cenzūra nebeįstengia nuslėpti, jog tremtyje baigiama išleisti LE, ir tai A. Petraitis parašė "Komjaunimo Tiesoje", norėdamas užglostyti tikruosius Pirėupio sunaikinimo kaltininkus, būtent bolševikinį partizanų, kurių veiksmams iššaukė Pirėupio tragediją. Vieno žodžiu, tremtyje leidžiama LE Lietuvos okupantams vis daugiau ir daugiau sudaro rūpesčių ir jos nuo Lietuvos žmonių nebeįmanoma nuslėpti.

džia ir daugelio terminų istoriją, darybą, tėvavardžius ir R. Trautmanną, žymų kalbininką - baltistą, kuris baltų ir slavų k. etimologinį žodyną skyrė K. Būgai. Iš visų šių A. Salio svarbiausias ir ne vienam tikrai daug nauja pasakys tai tėvavardžių straipsnis, kur ne vienas nustebęs, suradęs, kaip viena ar kita pavardė sudaryta. Šiame straipsnyje dr. A. Salys sutelkė tiek daug naujų ir kartu įvedė skaitytoją į ne vieną kalbos mokslų sritį.

Išskirtinai pažymėtini ir šio tomo Lietuvos istoriją liečią straipsniai ir jų didelis apstumas. Nieko žymesnio šiam tome nėra iš Lietuvos proistorės, nors pats tomo redaktorius yra proistorikas ir Lietuvos proistorėi dr. J. Puzinas tikrai daug rašęs.

Bet seniausioji Lietuvos istorija praskleidžiama tikrai labai naujai S. Sužiedėlio keliais straipsniais. Tai Tolivaldis, Tehuva, Traidenis ir Treniota. Pastarieji abu mūsų negausioje ankstyvaisiais šaltiniais istorijoje išliko lemtingomis dienomis ir turėjo didelės reikšmės istorijos posūkiams, tai mindaugi-

mus, kuriuos bolševikiniai Rusijos istorikai itin stengiasi 'išaiškinti' vadinamojo didžiojo brolio išmintingojo kaimyno ruso naudai. Todėl dr. K. Avizono straipsniai šiandien įgyja itin didelės reikšmės. O tokių straipsnių čia didelis apstas: tėvonija, tėvūnija, tįjūnas, tilto rinkiaiva, Toropeco kunigaikštija, totoriai, tribunolas, Toch-tomišas ir kt.

Dr. Z. Ivinskis, kuris šiuo metu dėsto Rytų Europos istoriją Bonnos univ., tai aplamai pirmas atsitikimas, kad lietuvis pastoviai skaitytų Europos istorijos kursus vokiečių universitete, šiam tomui parašė: *Trakų kunigaikštija, Trakų vadija, Torunės analus, Torunės taikos sutartis*, taigi visa maždaug iš Vytauto dienų ir vėta tikrai didelio skaitytojų dėmesio, nes ten daug kas nauja iš jo Goettingeno archyve atliktų tyrinėjimų.

Toliau Lietuvos istorijai svarbūs yra dr. P. Reklaičio *Trakai ir jų pylis* (kartu ir jų meno istorija), V. Trumpos *Tilžės sutartis*, dr. kun. P. Jatulio *Tridento susirinkimas* ir jo reikšmė (Nukelta į 3 psl.)

Ada Korsakaitė Vilnius (Mozaika Tėvų Marijonų koplyčioje Chicagoje)

Kertinė Parasė

TRYŠ KALDŪNAI VIENAM ŠAUKŠTE

Praėjusio sekmadienio vakarą Jaunimo Centre, Chicagoje, susirinko Lietuvos aukštųjų mokyklų alumnai ir profesūra. Berods nebuvo sukaktuvinės progos, nes tokios nepastebėjome spaudoj ir apie tai nebuvo prisiminta pačiame rengime. Bet tai nesvarbu. Susirinko rinktinė, šviesi publika praleisti vakaro prie stalų. (Prieš tai buvo pagerbti žuvusieji koplyčioj ir prie paminklo.)

Šiuo susirinkimu Jaunimo Centre lyg ir atidarytas rengimų sezonas po vasaros pertraukos. Prieš akis atsiskleidžia visa grandinė būsimų rengimų, kurie atestuos čikaginio lietuvių centro, vadinamos lietuvių sostinės, kultūrinį veidą. Stabtelkim ties šia pradžia mažam susimąstymui.

Jau ir ankščiau atvykusiems į Chicago "provincialams" iškildavo klausimas dėl kultūrinės reprezentacijos. Nūnai vienas iš Clevelando parengimo metu pareiškė nusistebėjimą, kad dalyviai visai negerbią savo kalbėtojų. Iš tikro, juo daugiau buvo kalbų scenoje, juo garsiau kalbėjosi žmonės salėje. Kitose kolonijose tokių reiškinų beveik netenka pastebėti arba jie labai reti, gal dėl to, kad retesni būna ir panašūs parengimai. Kitam dalyviui iš Naujosios Anglijos atrodė, kad ano vakaro publikos nepagarbumas buvo išprovokuotas pačių kalbėtojų.

Šių dviejų dalyvių pasisakymai iškelia rimtą klausimą. Kviečiant žmones į svečius, juos norima pagerbti. Seimininkai - kvietėjai taip pat užsitarnauja pagarbos. Kitaip nėra pagrindo rinktis, svečiuotis, pobūviauti. Taip jau priimta visose tautos ir visose kultūrose. Pats esminis sveitimumo bei svečiavimosi principas kaip tik ir yra pagarbumas bei savigarbumas.

Šį principą jaučiantieji niekad kitaip ir nesielgia privachuose namuose bei šeiminiuose pobūviuose. Kodėl kitaip pasidaro viešose salėse? Kas atlaisvina savigarbumą, ar masinė rengimų nuotaika, kurioj ištirpsta asmeninė atsakomybė? Ar čia kaltas tokių pobūvių organizavimo metodas?

Mes kartais be reikalo esperimentuojame — ieškome naujesnių bendravimo būdų. Vienas tų būdų, atrodo, ir buvo pritaikytas šiam vakarui, būtent: sodinti svečius už stalų, valšinti - valgydinti, o kartu paminėti svarbius įvykius, atseit — įvesti kultūrinį elementą. Toks bandymas viliojantis pelno požiūriu. Bet ar jis davė bent vieną gerą kultūrinį rezultatą? Šie du elementai — restoraninis ir akademinis — nesuderinami vienu metu. Pirmasis siekia asmeninio pasisotinimo ir lengvo pasizmonėjimo, o antrasis — estetinio ar intelektualinio pasisukonėjimo. Kai tie du elementai bandoma derinti, pirmiausia nukentčia akademinė pusė. Publika taip pat jaučiasi laužoma — ir nebeišveria,

nežiūrint geriausių jos pačios norų gerbti save ir organizatorius.

Minėtame parengime Jaunimo Centre buvo gerai pasirengta pirmajam tikslui. Stalų išrikiavimas, padengimas, patarnavimas, matyt, buvo gerų šeimininkų rankose. Antrajam tikslui, atrodo, stigo šeimininko, kuris būtų tiek planavęs kalbų kiekybę ir kokybę, kaip šeimininkės valgių.

Seimininkės visad turi didesnę patirtį ir pasirengimą savo srityje. O būti kultūros šeimininku ne visi gali, nors ir turėtų gerų norų. Ši pareiga yra didelės menas, kurio reikia mokytis teoriškai ir praktiškai.

Didžiausia mūsų bėda, kad vis neturime paruoštų vadovų nei stovykloms, nei organizacijoms, nei pobūviams, nei šokiams. Organizavimas vis dar pas mus laikomas lyg ir vadovavimo išsprendimu. Organizuoti gali bet kas ir bet ką. Tai mokėjo ir pirmos emigracijos vyrai, atvykę iš kaimo. Jie prikūrė draugijų ir brolių, "uždėjo" visokių laikraščių, bet nepajėgė išvesti, išugdyti, plačiau išvystyti, nes neturėjo paruoštų, atsakingų vadovų. Už tai pirmoji emigracija atsidūrė labai neatsakingų demagogų rankose, kurie daug ką maišė, pynė — išskaidė žmones, apkartino.

Mums reikia kartą įsitikinti ir įsisąmoninti, jog vadovus kultūrinėms parengimams, stovykloms, net šokiams turime ruošti. Juos ruošti reikia specialių kursų su pratybomis. Tuo galėtų rūpintis atskiros organizacijos, o gal ir Lietuvių Bendruomenė. Jei tuo ir toliau nesirūpinsim, mes prisigynsime tikros pobūvių - rengimų krizės. Mums verkiant reikia gero skonio, ir jis neišsąug neugdomas.

Beje, minėtame parengime, toj pačioj salėj, buvo įpintas trečias elementas, būtent — senų Lietuvos žemėlapių paroda. Šios parodos parengėjai ir, berods, tų žemėlapių rinkinio savininkui dail. K. Varneliui reikėtų tarti gražios pagarbos žodį. Bet nežinia, ką jis pats būtų jautęs, matydamas, kaip jo šaunųx instaliavimas, išdėstymas ir visas parodos parengimas, juo labiau vertinga istorinė medžiaga, liko be ryškesnio publikos dėmesio. Ir čia kaltė to paties nelemto metodo — duoti gerą dalyką, bet neduoti nei laiko, nei atmosferos, nei psichologinio pajėgumo gilintis į tokį retą rinkinį. Šiai parodai reikėtų dar kitos atitinkamos ir gal specialios progos, kad visuomenė ją įvertintų.

Pabaigai prašosi šios metodinės išvados: 1. nesiekti perplačių tikslų vienam skykliui, 2. neperkrauti žmonių (bent klausytojų) pajėgumo viename vakare, 3. ruošiant programą taip apskaičiuoti, kad neprašotų dviejų valandų ribos, 4. ieškoti kūrybinio originalumo, užuot gundytis amerikiečiams įprastais programų "kokteiliais". St. Yla

ŠEŠTAJAM LKMA SUVAŽIAVIMUI PASIBAIGUS

Sintetinis vaizdas, rezultatai ir svarba

Suvažiavimo organizacija ir jo eiga jau buvo mūsų spaudoje aprašyta. Jam pasibaigus, belieka bandyti duoti jo sintetinį vaizdą, apibendrinti jo rezultatus ir pajusti jo svarbą.

P. MALDEIKIS

Apskritai moksliniai ir jiems panašūs suvažiavimai organizuojami, prisilaikant dviejų skirtingų principų: 1) Europoje atskirų tautų katalikų suvažiavimai organizuojami, visas paskaitas sukonzentruojant į vieną kurią nors idėją, siekiant duoti platų iš įvairių atžvilgių atsakymą kuriam nors naujam laikui, gyvenimo ar pažangos iškeletam klausimui; 2) atskirų mokslų specialistų konferencijos organizuojamos tuo principu, kad kiekvienam, turinčiam kurių nors naujų duomenų, leidžiama trumpai pateikti naujausius savo tyrimų atradimus bei išvadas.

Suvažiavimo pobūdis

L. K. M. Akademija priklausoma prie nedaugelio tų organizacijų, kurios iševivijoje išplėtė savo veiklą plačiau, negu jos veikė Lietuvoje. Kaip Akademijos pirmininkas prof. A. Liūma, S. J., savo įvadinėje kalboje priminė, ji šiuo metu yra pasiekusi didžiausią narių skaičių, organizuoja savo suvažiavimus pasaulio didmiesčiuose, išleidžia stambius mokslinių darbų — paskaitų rinkinius ir tais suvažiavimais sukelia platų lietuvių visuomenės susidomėjimą.

Akademijos suvažiavimai ne-

sprendžia jokių organizacinių klausimų ir yra skirti perskaityti tam tikram skaičiui paskaitų ir išdiskutuoti jose keliais svarbiems klausimams. Tų suvažiavimų paprastai laukiama todėl, kad juose studijuojamos aktualiausios šių laikų mokslo problemos ir išgirstami naujausi mokslinių tyrinėjimų duomenys bei jų tendencijos religijos atžvilgiu. Kalbamos paskaitos bei moksliniai pranešimai gali būti svarbūs bei įdomūs tiek savo mokslinės pažangos atskleidimu, tiek ir savo siekimu išspręsti sudėtingus pasaulėžiūrinius atžvilgius, kilusius iš naujų socialinių pakitimų ir naujų mokslinių hipotezių bei teorijų.

Šis Akademijos suvažiavimas buvo organizuotas kompromisiniu būdu, arba neprisilaikant nė vieno kalbamų principų. Atid-

(Nukelta į 2 psl.)

Dr. Jonas Puzinas, LE XXXI tomo redaktorius

Giedamas Lietuvos himnas, LKMA suvažiavimą uždarant. Iš kairės į dešinę pirmoje eilėje: p. Ona Bačkienė, dr. S. Bačkis, dr. V. Gidžiūnas, OFM, Vc. Sidzikauskas, dr. D. Jasaitis, vysk. V. Brizgys, prel Pr. Juras, vicekonsulas A. Simutis ir Akademijos pirm. prof. dr. A. Liūma, SJ. Nuotrauka Vytauto Maželio

Šiame numery:

- Trys kaldūnai vienam šaukšte.
- Lietuvių Enciklopedijos XXXI tomas.
- Šeštajam LKMA suvažiavimui pasibaigus.
- Kultūriniai suvažiavimų akcentai ir banketai.
- Vlodo Slaito eilėraščiai.
- Penkiose pietinėse valstybėse.
- Ak, kur dingot jūs, lietuviškos gadyneš?
- Savaitgalis Santaros stovykloje.
- Akademinės prošvaisės.

Šiame tome tikrai gausus straipsniais dr. K. Avizonis, kuris lietuvių istoriko žvilgiu pateikia mums visą laiką labai pavojingus rytinės Lietuvos istorijos klausimus, būtent — mūsų D. Lietuvos K-jos santykius su slavais, tuos klausimus, kuriuos bolševikiniai Rusijos istorikai itin stengiasi 'išaiškinti' vadinamojo didžiojo brolio išmintingojo kaimyno ruso naudai. Todėl dr. K. Avizono straipsniai šiandien įgyja itin didelės reikšmės. O tokių straipsnių čia didelis apstas: tėvonija, tėvūnija, tįjūnas, tilto rinkiaiva, Toropeco kunigaikštija, totoriai, tribunolas, Toch-tomišas ir kt.

SUVAŽIAVIMUI PASIBAIGUS

(Atkelta iš 1 psl.)

rydamas suvažiavimą, Akademijos pirmininkas aptarė jo tikslą — siekti būti aktyviais šiame žmogijos pereinamajame laikotarpyje tarp dviejų labai skirtingų epochų, suprasti naujus ateinančios epochos reiškinius ir kūrybiškai atlikti Dievo pavestą žmogui misiją žemėje. Pagrindinė suvažiavimo mintis, atrodė, turėjo išreikšti numatytos, bet neįvykusios prof. A. Maceinos paskaitos tema — mokslas tarp krikščionybės ir materializmo. Tas krikščionybės ir materializmo santykis buvo tiesioginiai ar netiesioginiai palieštas bent keliose paskaitose. Bet dauguma paskaitų nebuvo apjungtos kurios nors idėjos. Jų temos buvo parinktos atskirų sekcijų vedėjų ar buvo parinktos pačių paskaitininkų ir suvažiavimo programoje buvo daugiau atsiktininės negu išplaukiančios iš bendro suvažiavimo plano. Toks paskaitų parinkimas yra tuo geras, kad leidžia paskaitininkams imtis jiems artimiausių klausimų ir jie nėra verčiami studijuoti jiems tolimesnės temas, besiderinančias prie bendros suvažiavimo idėjos. Silpnoji tokio paskaitų parinkimo pusė yra tai, kad pati suvažiavimo programa tuo būdu susidaro atsiktinai iš atsiradusių specialių klausimų, kurie neprideda prie kurios nors platesnės bei visuotinės problemos bendro sprendimo. Bet ta suvažiavimo kryptis čia nebuvo atsiktinė: ji parėjo nuo naujai centro valdybos paruoštų suvažiavimams šaukti taisyklių, ir ją reikia priimti kaip valdybos akceptuotą planą.

Suvažiavimo paskaitos

Suvažiavimo mokslinį turinį sudarė programoje numatytos 24 paskaitos. Trys jų nebuvo suvažiavime skaitytos, bet, reikia tikėtis, jos bus išspausdintos Suvažiavimo Darbuose. Plenumo ir visų devynių sekcijų paskaitos savo turiniu buvo labai įvairios, ir neįmanoma vienam asmeniui jas moksliskai įvertinti. Vienos jų buvo universalinio pobūdžio, kitos gi galėjo būti įdomios tik atitinkamos srities specialistams. Suvažiavimas pradėtas filosofine prof. L. Navicko paskaita ir baigtas istorine S. Sužiedėlio paskaita apie spaudos draudimą. Visas paskaitas suvažiavimo dalyviai stropiai lankė, ir daugumos jų metu auditorijos buvo pilnos.

Su dideliu susidomėjimu išklausyta prof. L. Navicko skaityta įvadinė paskaita apie vertybių prasmę materializmo akivaizdoje, svarsčiusi vertybių ir materializmo santykius ir su jų

filosofine analize pateikusi atsakymą, kodėl dalis vertybių materialistiniams svarstymui yra nesuprantamos ir neprieinamos. Panašiai klausytojų susidomėjimą patraukė ir kun. dr. F. Juzevičiaus paskaita, svarsčiusi filosofinę medžiagos sampratą, pagrįstą žymiausių fizikų nuomone, kad medžiaga nėra amžina ir kad visata neturi begalybės nei erdvėje, nei laike, o turi tik labai didelius atstumus.

Artimiausias šioms filosofinėms paskaitoms ir mūsų sąlygoms buvo labai svarbios teologijos sekcijos paskaitos prof. A. Liūimos, S.J., apie gyvosios dvasios uždavinius kovoje su įsigalėjusiu materializmu, dr. P. Brazio, MIC, paskaita, nagrinėjusi, kiek psichoanalizė sutinka su krikščioniška žmogaus samprata, ir dr. V. Cukuro pateikti toji analizė, su kokia konkrečiai ir dažnai nepalankia tikro-

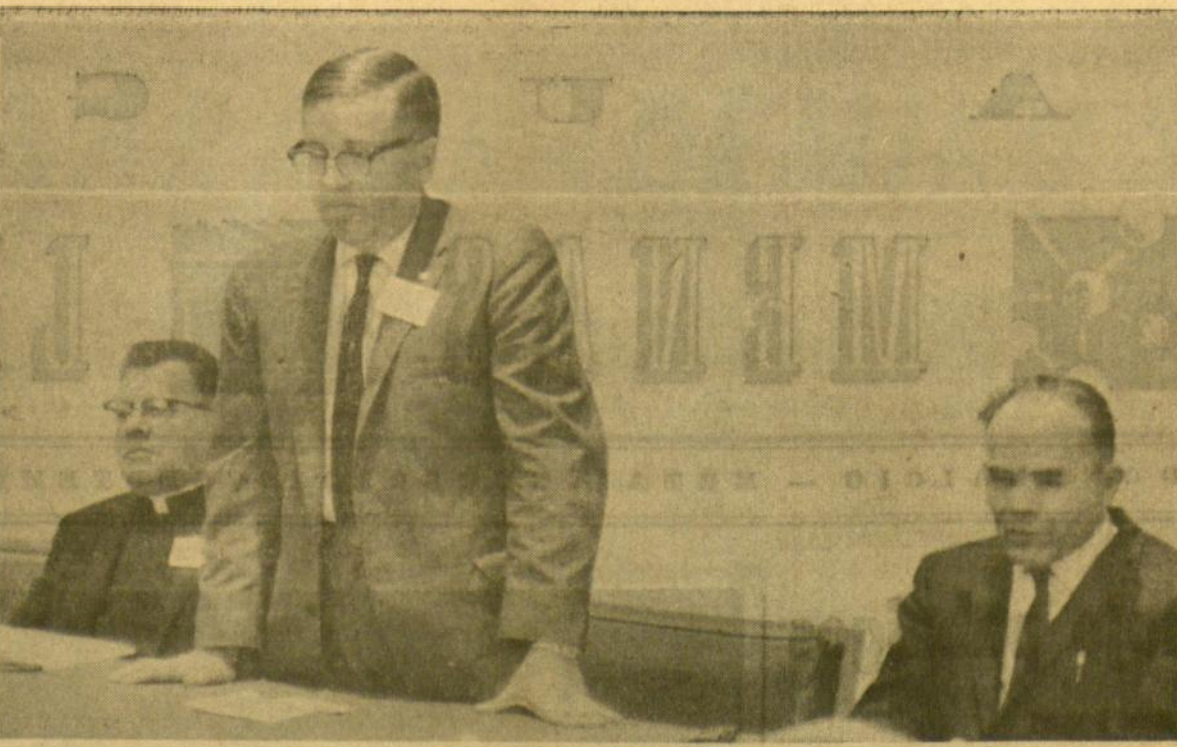
Auditorijose, paskaitų klausantis. Iš kairės: dr. V. Vaitkus, dr. Br. Radzionas, kun. V. Bagdanavičius, inž. J. Rūgis ir dr. P. Kaladė. Nuotrauka V. Maželio

ve susiduria krikščioniškoji teologija.

Istorijos mokslui svarbios ir savo tautos praeitimi besidomiantiems buvo įdomios istorijos sekcijoje skaitytos dr. J. Jakšto, kun. R. Krasausko ir dr. V. Gidžiūno, O.F.M., paskaitos. Labai gerai paruoštos ir įdomios buvo dr. A. Musteikio (Laisvė enciklikos "Pacem in

LKMA suvažiavimas Fordhamo universitete, New Yorke. Nuotr. V. Maželio

LKMA suvažiavimo bendrajame posėdyje kalba jam pirmininkaujantis dr. Juozas Girnius; kairėje — dr. J. Vaisnora, dešinėje — dr. S. Sužiedėlis. Nuotrauka Vytauto Maželio

terris" šviesoje), dr. A. Sužiedėlio (Kaltės sąvoka ir rolė psichinių sutrikimų vystymesi), dr. B. Kazlo (Krikščioniškos valstybės ir visuomenės sąvokos

simais besidominčia šviesuomenė. Vertinant tuo požiūriu šeštąjį Akademijos suvažiavimą ir visuomenę

Kiekvienam Akademijos suvažiavimui suorganizuoti bei įvykdyti reikia daug darbo ir lėšų. Mažiau visa tai turėtų prasmės, jei suvažiavimų paskaitomis galėtų pasinaudoti tik siauras galinčiųjų suvažiavimas atvykti į šiuos narius. Paga-

liau ir piniginiu atžvilgiu suvažiavimai vien tik jos nariams būtų nepakeliami. Suvažiavimų prasmė pareina nuo to, kiek plačiai jie yra prieinami atitinkamai klausimais besidomintiems šviesuomenai ir kiek jie padeda jai susiorientuoti naujose mokslo, filosofijos ir kitose problemose. Tuo atžvilgiu yra gera tai, kad Akademija savo suvažiavimų proga užmezga ryšius su intelektualiniais klausimais besidominčia šviesuomenė.

kome prieš banketus aplamai. Reikia ir jų. Tik negerai, kai banketų sąskaiton pamirštama kultūrinė mūsų parengimų dalis, kai rengiant banketus, pritrūksta ir laiko ir jėgų kam kitam. Neretai įvairių suvažiavimų atvejais stengiamės noro pasitempti ir suruošti, sakysim, meno parodą, gerą koncertą, atitinkamam momentui leidinių parodą. Bet ir banketui kepti karveliai iš dangaus nekrinta. Vienokių ar kitokių pastangų jam surengti taipgi reikia. Tik čia, kaip patirtis rodo, kliūčių neišsigastama. Šią temą palietus, dažnai atkertama, kad girdi, banketas reikalingas ir lėšų sutelkimui susidariusioms išlaidoms padengti. O meno paroda ar koncertas ne tik neatneša įplaukų, bet išlaidas dar padidina. Tačiau su tokia versliška galvosena nenorime sutikti, kur kiekvienam atveju viską lemty tik buhalteriskas balansas ar net pelnas. Šiandieninė mūsų tautos situacijoje ir mūsų išsiviekusių misijos kontekste kartais privalo padaryti ir tai, kam reikia išmesti ir asmenišką ir organizacinę trigrašį, nurašant jį iš šios dienos buhalterinius nuostolius, tačiau pramatant jame neįkainojamą dvasinį ir kūrybinį atieities lietuviško reikalo pelną.

Apie tai, labai gerai, kad "Aidai" šį truputį į klystkelius sukantį, visų mūsų suvažiavimų planavimą išlėkė. O šios vasaros pavyzdžiai tebūna pamoka ateičiai.

suvažiavimą, reikia laikyti jį gerai pavykusiu. Jame dalyvavo trečdalis keliuose žemumose išsiblaškiusių Akademijos narių, ir jie tesudarė tik trečdali visų suvažiavimo dalyvių. Taigi, du trečdaliai jų buvo svečiai, besidomj Akademijos darbu. Ketvirtadalis paskaitininkų taip pat buvo ne nariai, o daugiausia jau šiame krašte mokslus baigę ir tyrimų darbą dirbę jaunesnės kartos atstovai. Šis suvažiavimas išjudino dalį jos narių ir eilę ne narių mokslininkų giliau išstudijuoti tam tikras parinktas problemas ir jomis pasidalyti su intelektualiskai nusiteikusia šviesuomenė

bei sukelti joje intelektualinį susidomėjimą. Lietuviškoji išsivija yra iš tėvynės išsivežusi didelį intelektualinį kapitalą. Tas kapitalas nenaudojamas nyksta. Akademijos suvažiavimai, panašiai kaip ir įvairios kitokios studijų dienos ar savaitės, sudaro sąlygas mokslo darbo neribanciam ir aplinkos nivelinuojamam buvusiam intelektualui dvasiškai atsigausti bei sustiprėti.

Zmogus reikalingas gamtamokliui, kad pažintų pasaulį, bet jis taip pat reikalingas ir religijai, kad žinotų kaip veikti.

Max Plank

Ofiso tel. PR 8-2220
Namų — rez. PProspect 8-9081
DR. JANINA JAKSEVICIUS
JOKŠA
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKU LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 11 iki 1 v. ir nuo 4 iki 7 v. v. Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofiso tel. PO 7-0000, rez. GA 8-2728
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta.

Tel. GROvehill 6-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
2422 West Marquette Road
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienius, uždaryta.

Ofiso PR 6-1795, rez. PR 8-0281
DR. ALG. KAVALIONAS
VIDAUS IR KRAUJO LIGOS
2300 West 51st Street
Oakley Medical Arts
Pirm., antr., ketvirt. ir penkt. nuo 2-4 ir 6-9 ir pagal susitarimą.

Ofiso ir buto tel. Olympe 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7. Treč. ir šeštad. tik susitarima.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val.: Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 p. p. 5:30-8:30 val. vak. Šeštad. 12-4 val., trečiad. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto Olympe 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienius, šeštadienius 12 iki 4 popiet.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antrad., ketv. ir penktad. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 5 v. — 8 val. vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto. — 1 v. p. p. šeštad. 11 val. ryto. iki 3 val. p. p.
Ofiso tel. HE 2-1168.
Rez. tel. 239-2919.

DR. MARIJA LINAS
AKUŠERJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HEimlock 6-3545 (OFISO IR REZID.)
Valandos pagal susitarimą

DR. A. MACIONAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Tel. — PProspect 8-7773
Val.: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 p. p., antrad. ir penktad. 5-8 v. v.

Ofiso HE 4-1818, rez. PR 8-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Šeštad. 9 v. r. — 2 p. p.
Trečiadieniai uždaryta

DR. JULIA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VIDAUS LIGOS
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Telef. ofiso: PULman 5-0766
Namų: BEverly 8-3946
Pirm., val.: kasdien 6-8 v. v., šešt. 1-4 p. p. ir treč. uždaryta.

Tel. CE 6-0720 arba 283-4600
DR. G. K. PAULIS
DIAGNOSTIKA IR VIDAUS LIGOS
Monroe Building, Suite 709
104 South Michigan Avenue
Valandos susitarima telefonu

Tel. Ofiso PR 6-7800; Namų 925-7697
DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
5159 South Damen Avenue
Valandos: 1-9 p. p.
Išskyrus trečiadienį
Šeštadieniai 10-5 v. p. p.

Tel. RE 7-8818
DR. ALBINA PRUNSKIS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
OFISO 2659 W. 59th Street
VALANDOS: 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Trečiadieniai ir šeštadieniai uždaryta.

Ofiso telefonas — OL 4-2421
DR. AL. RAKČUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4307 South Kedzie Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
VAL.: kasdien nuo 2 iki 8 val. vak. Treč. ir sekmad. tik susitarima

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDINES LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais Šv. Kryžiaus ligoninę
VAL.: Pirmad., antr., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. v. Šeštad. nuo 2-4. Trečiadieniai ir kitu laiku susitarima telefonu.
Telef. REpublic 7-2290.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius
keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., YA 7-7381
1 val. p. p. iki 8 v. v. kasdien; treč. uždaryta; šešt. nuo 10 v. r. iki 1 popiet.

Rez. tel. PR 9-6730
DR. L. SEIBUTIS
Inkstų, pūslelių ir šlapimo takų chirurgija
Ofisas: Naujas adresas — 2454 West 71st St. (71-os ir Campbell Avenue kampas); tel. 776-2860; 30 N. Michigan ave. Suite 808, tel. CE 6-7764.
Valandos pagal susitarimą

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4310
Rez. tel. GROvehill 6-0617
Valandos: 1-3 p. p. ir 6-8 p. p.
Penkt. diena 1-3 p. p.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį.

Ofiso telef. CLiffside 4-2896
Resid. telef. WAlbrook 5-3099
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir specialiai chirurgija
4644 So. Ashland Avenue
Valandos kiekviena diena 2-4 ir 6-8 val. vak. Trečiadieniai ir sekmadieniai uždaryta, pirmama pagal susitarimą. Šeštadieniai nuo 2 v. iki 5 v. v.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PProspect 8-1223 ar PR 8-5577
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 v. v. Šešt. 2-4 v. popiet. ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2123. Namų GI 8-6198
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirmiausia ligonius tik susitarima.
Val. 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Treč. ir šešt. uždaryta

Telefonas — GROvehill 6-2825
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2524 West 69th Street
Specialybė: AKUŠERJA IR MOTERŲ LIGOS
VALANDOS: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. v. Šeštadieniai 1 iki 4 val.
Trečiadieniai uždaryta

Tel. PProspect 6-9490
DR. ONA VASKEVICIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 So. Kedzie Avenue
Ofiso val. kasdien: 2-4; 6-8. Šeštad. nuo 2 iki 4 v. Treč. ir sekm. tik skubiais atvejais ir susitarima.
Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150

DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val.: 2 iki 4 v. p. p. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir šeštad. pagal sutartį

DR. P. Z. ZALATORIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 South Halsted Street
Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-6658
Rez. 6600 So. Ashland Avenue
Val. 11 v. ryto. iki 3 v. p. p. 6-7 v. v.

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

KULTŪRINĖS TEMOMIS KITUR

Kultūriniai mūsų suvažiavimų akcentai ir banketai

Naujame AIDŲ žurnalo numeryje (1964 m. rugsėjo mėn.) A. K. Plukas, aptardamas praėjusią vasarą Washingtono įvykusį Amerikos lietuvių kongresą, be kita ko, rašo:

"Kongreso proga buvo surengtas banketas, kuriame kalbas pasakė sen. P. Douglas, kongresmanas R. Madden ir k., o sol. J. Vaznelis padainavo kelias lietuviškas dainas ir ariją iš operos. Jam akompanavo muz. A. Kučūnas. Jokių kultūrinio parengimo kongreso proga nebuvo, nors penktadienio vakaras buvo tuščias, ir dalyviai neturėjo ko veikti. Tai reiškia laikyti žymiu minusu. Buvo gera proga atžymėti Donelaičių. Ukrainiečiai čia mums davė gerą pavyzdį. Jie ne tik patatė puikų paminklą Vašingtone savo poetui Ševčenkai, bet ir tuo pačiu metu suvažiavimui apie šimtas tikstančiųjų šį paminklą atidengti. Mes pasirodėm, kad nemokam išleisti ir pagerbti savo kūrėjų. Mums užtenka prie apkrauto stalo pasikla-

syti vienos kitos dainos. Mintis suruošti literatūros vakarą, minėti Donelaičių ar išleisti su kita kokia kultūrine programą iš anksto buvo keliamas ir spaudoj, ir kai kuriems ALT vadovybės žmonėms asmeniškai, bet jį tai buvo atsakyta, kad tai nėra politiniai dalykai. Ir štai tuo pat metu ukrainiečiai su savo poetu susilaukė didžiulio dėmesio, kai beveik amerikiečių laikraščiai apie mus amerikiečių laikraščiai beveik tylėjo.

Iš savo pusės šia proga pridėtu me, kad ir kitokių pobūdžių mūsų suvažiavimuose kultūrinės dalies arba visai nebūna, arba jeigu šis tas ir pridėdama, tai tik atskitina, tik kelintaeilėje vietoje, vis pasitempsiant, kad pagrindinės pastangos kreiptumės kitur, kad susirinktų kam nors kitam, kad čia politika, ten vėl tik mokslas, kad vienur literatūra, kitur menai, o trečiur koncertai nebėra vietos. Tačiau, kaip taisyklė, banketas mūsųose jau yra tapęs ir politikos, ir enoisko, ir ko tik nori integralia dalimi. Šitai pabrėždami, nepasis-

tauti, kad ukrainiečiai šiemet pasirodė kur kas už mus labiau suvėrę kultūrinio reikalo suprati me, puikiai strategiškai panaudoję poetą Ševčenką ir savo tautos politinio siekio iškilimui. Neblogas poetas yra Ševčenka. Tačiau nėra jai toks didelis, kad apie jį pasaulis būtų žinojęs, jeigu patys ukrainiečiai atveju atsvejis, ne būtų visomis pastangomis jį pristatę. O kaip mes elgamės net šiais jubiliejiniais Donelaičio metais. Savo tautos ankstyvą kultūrinį subrendimą mes gi galėjome ir galime pasauliui pademonstruoti netgi dar su didesniu kreditu kaip ukrainiečių Ševčenka, gyvenusiu ir kūrėsiu visu šimtmečiu vėliau negu Donelaičius. Pagaliau ir mūsų politinėje kovoje Donelaičio vardas yra taipgi argumentas, parežiant, kad anas lietuviškos žemės kultūros lopysys, auginęs didžiuosius mūsų literatūros klasikus, ir kad mes neatsižadame jį savo tėvovystės teisiu.

Apie tai, labai gerai, kad "Aidai" šį truputį į klystkelius sukantį, visų mūsų suvažiavimų planavimą išlėkė. O šios vasaros pavyzdžiai tebūna pamoka ateičiai.

k. br.

Artėjant prie didžiojo užmojo pabaigos

(Atkelta iš 1 psl.)

Lietuvos katalikybės istorijai. Taip pat dr. kun. V. Gidžiūno trinitoriai, kun. dr. St. Matulio parašyta žymaus mūsų istoriko kun. dr. J. Totoraičio biografi- ja, P. Cepėno R. Traugutto bio- grafija ir netiesiogiai Lietuvą lietus Trisdešimties metų karas.

Smulkioji istorija

Svarbūs, nors ir smulkiaja istorija, yra įvairių vietovių — miestelių aprašai. Geografinę su talkininkais paprastai duoklę čia atiduoda A. Bendorius, o senesniąją jų istorijos dalį patei- kia kiti: kun. R. Krasauskas, dr. kun. P. Jatulis, V. Kulbokie- nė (R. Lietuva) ir M. Nauba- ras (V. Lietuva), o svetur iški- lę lietuviai nepamirštami taip pat prie dabartinių jų vietovių. Ir šiame tome svarbesnės vie- tovės eina gausiu būriu: Teo- linas, Tiflisas, Tikocinas, Tel- šiai su Rainių kankiniams nu- matytos koplyčios projektine nuotrauka, Tepliuva, Tervetė, kuri su Lietuvos istorija dau- giau susijusi negu su Latvijos, Tilžė, labai plati lietuvių kultū- ros apžvalga ir su svarbia jė- zuitų misijų stotimi, Tirkšliai, Tironiai, Tytuvėnai, taip pat su plačia ir įspūdinga istorija, To- bolskas, Tolminkiemis, kurį šiais metais itin su K. Donelai- čiu dažnai minime, Torontas, Tovė, Traupis, Trempai, Trina- polis, Tryškiai, su labai įdomia medinės varpinės nuotrauka, Trobos, Troškūnai ir kt. smul- kesnės.

Prijungus dar Lietuvos meno istorijos dr. P. Reklaitis straips- nius: Teresės bžn. Vilniuje, Tre- jybės bžn. Kaune, kuri 1963 pa- versta šokių sale, Trijų Kryžių kalnas, Trinitorių vienuolynas ir bažnyčia, taip pat etnografi- nius J. Zilevičiaus trimitą, A. Mažiulio terškėlę, teta, tinklainę, tinklą ir tribradį, maždaug ga- lime susidaryti šio tomo praei- čiai skirtąją dalį. Ją papildžius dar gausiomis istorinių dienų ir velesnėmis asmenų biografi- jomis: Teodorai (Lietuvos kuni- gaisčiai), Teognastas, Terejio- nai, Terleckiai, gausūs Tiškevi- čiai savu laiku labai reikšmingi mūsų krašte, Tyzenhauzai, ypač Lietuvos pramonės istorijai įre- žę žymes, Toliotas, Toliušiai, Toločkos, Trojanauskas (daili- ninkas); Truchonavičiai, Trui- kys (dailininkas), Trukanas,

Trumpa, Trimakai, jų tarpe ir buv. Vliko pirm., Trumpjonas, J. Tūbelienė ir J. Tūcelis; čia jų tarpe mjr. J. Tomkus, pir- muoju bolševikų nužudytas 1940 VII 13, St. Tijūnaitis, ku- rį gal ne vienas dar prisimena iš vaikystės, kai skaitė jo red. Zvaigždutę, toliau Tilvyčiai, Tė- skūs, Tomašauskai ir kt.

Lietuvių spaudos ir kultūros istorijai svarbūs: Tėvynės Sar- gas (Pr. Pauliukonis), Tėviškės Žiburiai, Tiesos Kelias, Tilžės Keleivis, Trečias Frontas, Trem- tinių Mokykla, Trimitas, Tilžė (M. Nauburas), Tėvynės Mylė- tojų D-ja ir kt. Toliau Lietuvai atskleisti svarbūs: Trakų eže- rai, a. a. prof. St. Kolupailos, kuris ligonis suskubo parašyti iki galo, t. y. ir 2 raidės straips- nius LE, Trakų miškų urėdija (K. Šešmulevičius), tetervinas, tisas, tai augalas, kurį draudė

Vytauto Igno medžio raižinys

naikinti D. Lietuvos k-ja (prof. J. Rauktytis), traktėnai, toliau dar sportas: tenisas, tinklinis, trišuolis.

Filosofija, teologija ir humanistika

Be lituanistikos šiame tome gausu ir ko kito. Filosofijai ir jos gretiniams priklauso: dr. J. Girniaus; teodicėja, tiesa, vienas iš tikrai pagrindinių filo- sofijos klausimų ir vertas su- grįžtamai paskaityti. Bet pats svarbiausias šios grupės straips- nių yra tolerancija, nes ši dabar daug kur piktnaudojama, prisi- dengiant demokratija ar kuria kita skraiste, "todėl visada rei- kia ginant toleranciją ir tuo pa- čiu laisvę, ir būtent, svarbu rū- pintis visų pirma savo pačių, o ne kitų tolerancija. Kai dairo-

masi tik į kitus, nejuočiųms su- sigundoma fanatišku kitais pik- tinimusi: besijaučiant tolerancij- os gynėjais, iš tikrųjų tampa- ma fanatizmo sėjėjais... Jokio ideologija savaime nepadaro žmogaus tolerantu. Ir toleranci- ją skelbiančios ideologijos išpa- žinėjas faktiškai gali likti fan- natiku... Todėl galutinai visada tenka labiau tolerancijos siekti, negu ją 'savinti'. Tai rūstūs ir tiesūs žodžiai pasakyti didie- siems mūsų tolerancijos "skel- bėjams" ir "reikalautojams", bet jos niekur savam gyvenime nevykdantiems. Tai tinka ir mū- sų spaudai, mūsų politikam ir kitokiam veikimui. Toliau minė- tinas tikėjimas (dr. J. Girnius, dr. kun. V. Rimšelis), tomiz- mas (V. Rimšelis), Sv. Tomas Akviniėtis (kun. dr. J. Vaišno- ra), Tovianski (kun. dr. P. Ja- tulis), tikslas (dr. J. L. Navic-

kas, Bostono kolegijos filosofi- jos profesorius, vienas iš mūsų jaunosios kartos atstovų), tė- viškė ir tėvynė labai įžvalgūs dr. K. J. Čeginsko, taip pat jau jaunosios kartos atstovo, straips- niai, tipologija (K. Kudžma), tremtis (dr. A. Mustelkis) tem- peramentas ir testai (dr. A. Liaugminas) ir kt. Katalikų teo- logija ir kiti gretiniai apžvel- ti: teologija (dr. V. Rimšelis; evangelikų — dr. M. Kavolis), Tertulijonas (dr. P. Jatulia), Tėve mūsų (kun. dr. J. Vaiš- nora), trapistai (kun. dr. V. Gidžiūnas), Svė. Trejybė (kun. dr. V. Rimšelis) Tobijas (J. Vaišnora) ir Timotiejus lai- škai (dr. prel. L. Tulaba).

Meno istorijai dr. Reklaitis parašė: terakota, Tintoretto, ti- tulinis lapas, Tiziano, o Tou-

louse - Lautrec — A. Laucevi- čiūtė, Muzika — tonacija (Iz. Vasyliūnas) ir Toskanini (dr. K. Ostrauskas). Iš literatūros istorijai minėtinas L. Tolstojus (dr. A. Šešplaukis), o visai kla- sikinei senovei dr. A. Rukšos straipsniai: Temistoklis, Teokri- tas, Terencijus, termos, Tezė- jas, Tiberijus, tragedija, tragi- komedija, Trojos epas ir kt. Čia pridurtini ir trakai, kuriuos dr. J. Basanavičius visą gyvenimą siejo su baltais; jų išsamiai ap- žvalgą kaip tik pateikė dr. A. Rukša ir trakai čia tikrai verti domės.

Įvairūs mokslai

Įvairių sričių mokslui priklaus- o: Tyrimų laboratorija Kau- ne (E. Binkis), trianguliacija Lietuvoje prabyla įdomiais lie- tuvių ir kitų pabaltiečių pasie- kimais, su įdomiu ir tinklo žem- mėlapium (prof. St. Dirmantas); geologija — terciaras, titnagas, triasas (visi B. Saldukienės); chemija: transmutacija, trans- uraniniai elementai (Dr. P. Ju- caitis), titanas (R. Šlepetyns, taip pat iš jaunųjų); astron- omija: teleskopas (dr. Č. Mašaitis); technika: televizija, Telsta- ras, Transatlantinis kabelis, tranzistorius (prf. A. Jurskis, A. Semėnas, tiltas (J. Vasys), tipografija (J. Botyrius); medi- cina: tymai (dr. D. Jasaitis), transplantacija (dr. V. Kanau- ka); geografija ir kiti: Tibetas (A. Bendorius), Thule (J. Lingis).

Baigiant šio tikrai didelio įna- šo trumpą apžvalgą, tenka prisiminti ir nuostolius. Šio tomo nebeišvydo trys LE pagrindiniai bendradarbiai: prof. St. Kolu- paila, M. Kriškėičius ir dr. J. Kaupas. Taip pat galima prie- kaištauti, kad nemaža nuotrauk- ū išėjo per tamsios, pasitaiko viena kita korektūros klaida, vieno Toločko biografija įdėta antru kartu (Talačka), galima pasigesti kai kurių biografijų, nuotraukų (šiam tome kažkod- dėl jų žymiai mažiau) ir pada- ryti kitų priekaištų. Bet apla- mai, pirmą kartą leidžiama sa- va kalba enciklopedija turi di- desnių ar mažesnių trūkumų, ypač, kad jų neišvengia ir di- džiosios, jau kelinta laida lei- džiamos, Ir aplamai, tenka pa- žymėti, kad labai dažnai daug ko nerandi nei Britanikoje, nei dr. V. Rimšelis) Tobijas (J. Vaišnora) ir Timotiejus lai- škai (dr. prel. L. Tulaba).

— Apiplėšimas! — nebe juokais šūk- telėjo mano kolega, gavęs dolerio ir trisdė- šimt keturių centų saskaitą už stikliuką ško- tiškos degtinės ir pora gurkšnių vandens nuplovimui. — Mes ne prabangiuos Chica- gos ar New Yorko restoranuose tiek ne- mokame!

— Bet čia normos dvigubai didesnės, — pasiteisino baro aptarnautojas.

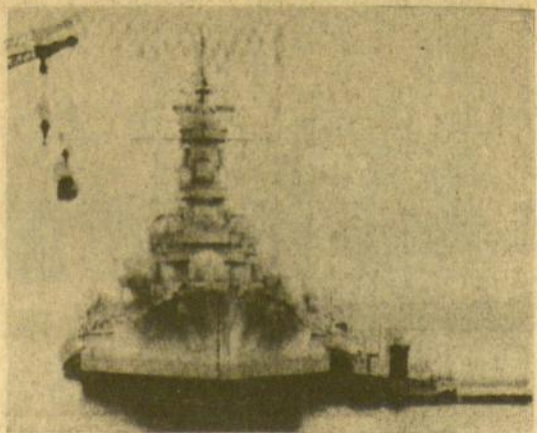
Dalinai jis turėjo tiesos. Alabamos įsta- tymas reikalauja, kad visi alkoholiniai gė- rimai baruose ir restoranuose būtų atidaro- mi pirkėjo akivaizdoje. Taigi ir stipresnieji pardavinėjami 13% uocijos bonkutėse. Pana- šiai, kaip traukinio vagon - restorane. Be to, alkoholiniai gėralai, šalia 6% pirkimo, ap- dėti dar bene 10% specialaus mokesčio. Gal būtų, ekonominiu spaudimu bandoma sugrą- žinti prohibicijos laikus?

Kažin?.. Vidutiniame restorane, mokėdamas nuo šešiasdešimt iki devyniasdešimt centų už kausą sriubos ir penkiasdešimt centų už dėžutę alaus, prie to dar pridėjęs šešis pro- centus (!) pirkimo mokesčio, aš nesakyčiau, kad valgau ir geriu pigiai...

— Apiplėšimas! — nebe juokais šūk- telėjo mano kolega, gavęs dolerio ir trisdė- šimt keturių centų saskaitą už stikliuką ško- tiškos degtinės ir pora gurkšnių vandens nuplovimui. — Mes ne prabangiuos Chica- gos ar New Yorko restoranuose tiek ne- mokame!

— Bet čia normos dvigubai didesnės, — pasiteisino baro aptarnautojas.

Dalinai jis turėjo tiesos. Alabamos įsta- tymas reikalauja, kad visi alkoholiniai gė- rimai baruose ir restoranuose būtų atidaro- mi pirkėjo akivaizdoje. Taigi ir stipresnieji pardavinėjami 13% uocijos bonkutėse. Pana- šiai, kaip traukinio vagon - restorane. Be to, alkoholiniai gėralai, šalia 6% pirkimo, ap- dėti dar bene 10% specialaus mokesčio. Gal būtų, ekonominiu spaudimu bandoma sugrą- žinti prohibicijos laikus?

Amerikos karo laivas "Alabama" plaukia namo

Tuštėjanti pakrantė

Nuotrauka Vytauto Maželio

NESTATYK ČIA SAVO GYVENVIETĖS

Vladas Šlaitas

TEATEINIE TAVO KARALYSTĖ

Aš nesu vien tik Senojo Įstatymo išpažinėjas, tai yra, aš nesu apipiaustytas, tačiau didesnę savo gyvenimo pusę aš meldžiausi kaip žydus, ta prasme, jog prašiau, kad man Dievas leistų ilgai gyventi ir kad man būtų gera gyventi.

Savo metu mane gsdino žodžiai: Ne ramybės atnešti aš atėjau, bet kalavijo.

Arba: Kas neima savo kryžiaus ir manęs neseka, tas manęs nevertas. Arba: Jei jie mane persekiojo, persekios ir jus.

Štai aš šiandieną nešu savo kryžų. Taipgi daugiau ar mažiau esu persekiojamas.

Taip kad šiandieną aš neprašau nei ilgo gyvenimo, nei kad man būtų gera gyventi.

Aš tik prašau: Teateinie Tavo karalystė. Teesie Tavo valia, kaip danguje, taip ir žemėje.

UKMERGĖ

Dvidešimt metų nemačiau tavęs. Šiandieną aš jau daugiau nevadimu tavęs senuoju Ukmergės vardu:

Šiandieną tu man esi Jeruzalė. Tavo kiekvienas stogas dega ir liepsnoja manoį širdį, tartum saulėleidžiu didžiulis gaisras.

Niekas nestovi vietoj. Viskas keičiasi. Manau, ir tu esi gerokai pasikeitusi.

Kaip ten bebūtų, aš žinau tik viena: kaip niekas nebesūkauja daugiau tavose gatvėse "Lili Marlen", taip niekas nebesūkaus nė "Katiušos".

KITAIP ATRODO

Aš labai bijojau mirties. Vaikystėje aš iš tolo bėgau tolyn nuo laidotuvių procesijų vėjuje: taip aš mirties bijojau.

Šiandieną, trisdešimčiai metų su viršum praėjus, visakas žymiai kitaip atrodo. Stebiuosi, kad nebijau mirties. Gal būt dėl to, kad man teko Antrojo pasaulinio karo metu nesuskaičiuotus tūkstančius kūnų matyti, tų, kurie krito po artilerijos, bombų ir tankų kanopom.

Sakyčiau, mano mažą širdžiukę atbuko ir užsigrūdino. Ar iš tikrųjų jina atbuko ir užsigrūdino? Ji nei atbuko, nei užsigrūdino, tik, kaip sakiau, man šiandieną visakas žymiai kitaip atrodo, nes: Šis pasaulis yra tiltas. Pereik jį. Bet nestatyk čia savo gyvenvietės. (Jėzus žodžiai iš arabiško įrašo Fatehpur-Sikri mečetėje).*

* Delhi pietuose yra Fatehpur-Sikri sugriautas miestas, kurį pastatė Didysis Mogulas Akbar (1542—1605) atžymėt savo pergalėms. Didelį mečetę yra arabiškas įrašas paminėti triumfaliniam Akbar sugrū- žimui į savo buvusią sostinę 1601 metais. Šiame ara- biškame įrašo yra ir aukščiau paminėtas posakis, kurį mahometonai priskiria Jėzui.

Penkiose pietinėse valstybėse

ALGIRDAS T. ANTANAITIS

(Tęsinys iš praėjusio šeštadienio)

Tiesios, plačios ir svarios gatvės, soduose ir gėlėse paskendę įdomūs, modernaus stiliaus vienaaukščiai ar dviaukščiai namai, tirštai, o skoningai įvairiaspalvėmis neon šviesomis išpušti komerciniai pastatai. Labiausiai į akis, žinoma, krinta moderni ir prabangioji architektūra, visapusiškai su- derintas bendras miesto išplanavimas, nesigallint erdvės vešlėms, reta pietų augme- nija turtingiems gėlynams, paliekantiems ne išdildomo spalvingumo rėmus visam miesto paveikslui.

Biloxi, dėl visus metus vyraujančio švel- naus klimato pripažintas mieliausia ir mė- giamiausia pietinių valstybių kurortinė vie- tove, turi ir savo istoriją, nusitęsiančią net iki septynioliktojo šimtmečio pabaigos. Prancūzams tebevaldant Louisianos terito- riją, šis miestelis buvo jos sostine. Miestelis išgyveno taipgi ispanų, anglių ir Konfede- racinės sąjungos valdžias, kol pagaliau pa- sidarė JAV dalimi.

Vienas įdomiausių istorinių paminklų yra bene senasis švyturys, Benachi gatvės gale, 1848 metais pastatytas, vėliau nuda- žytas juodai protesto ženklan dėl prezidento Linkolno nužudymo. Čia stovi ir paskutinio- ji Konfederacijos prezidento Jeffersono Dav- is rezidencija, kurioje jis parašė "Konfe- deracinės valdžios iškilimą ir žlugimą". Komercinių atžvilgiu Biloxi yra žinomas

kaip didžiausias Amerikoje vėžiukų ir aust- rių pakavimo centras. Plačiai išsidriekęs įlankos pakrastyje miestas iš viso yra itin patogus žvejybai ir vandens sportui.

Alabamos valstybės vardas mano ausiai visada skambėjo patraukliai, sukeldamas kartu ir prarasto savojo krašto, o ir dar nematytos egzotikos įspūdžius. Zaismingai tas vardas pynėsi ir vienoje iš pirmiausiai nugarstų populiarųjų amerikietiškiųjų liau- dies dainuškų:

O, Zuzana, tu neverk manęs, Atėjau iš Alabamos su banjo ant kelių... Tačiau šiandien šios valstybės vardą į pirmuosius dienas puslapis kelia juo- dųjų streikai ir riaušės, bei nūdieninio gu- bernatoriaus George Wallace prisimta anti- integracinė pozicija, jo sėkmingas bandy- mas nomiuotis į JAV prezidentus, preli- minariuose rinkimuose net ir valstybėse šia- pus Mason'o - Dixon'o linijos, kaip Mary- land'e ar Wisconsin'e, surenkant skandalin- gai didelį balsų procentą.

Senajame Mobile uostamiestyje (pran- cūzų įkurtame 1702 metais ir kurį laiką buvusiam jų kolonialinės imperijos sostine) man, dideliame sriubos ir alaus mėgėjui, pir- miausia į akis krito šių produktų brangu- mas. Juo labiau, kad draugai - žinovai iš- važiuojant buvo įkalę galvon, jog pietinės valstybėse galėsiu bent skaniai ir pigiai pris- isotinti. Skaniai?... Gal būtų... Bet pigiai?

Kažin?.. Vidutiniame restorane, mokėdamas nuo šešiasdešimt iki devyniasdešimt centų už kausą sriubos ir penkiasdešimt centų už dėžutę alaus, prie to dar pridėjęs šešis pro- centus (!) pirkimo mokesčio, aš nesakyčiau, kad valgau ir geriu pigiai...

— Apiplėšimas! — nebe juokais šūk- telėjo mano kolega, gavęs dolerio ir trisdė- šimt keturių centų saskaitą už stikliuką ško- tiškos degtinės ir pora gurkšnių vandens nuplovimui. — Mes ne prabangiuos Chica- gos ar New Yorko restoranuose tiek ne- mokame!

— Bet čia normos dvigubai didesnės, — pasiteisino baro aptarnautojas.

Dalinai jis turėjo tiesos. Alabamos įsta- tymas reikalauja, kad visi alkoholiniai gė- rimai baruose ir restoranuose būtų atidaro- mi pirkėjo akivaizdoje. Taigi ir stipresnieji pardavinėjami 13% uocijos bonkutėse. Pana- šiai, kaip traukinio vagon - restorane. Be to, alkoholiniai gėralai, šalia 6% pirkimo, ap- dėti dar bene 10% specialaus mokesčio. Gal būtų, ekonominiu spaudimu bandoma sugrą- žinti prohibicijos laikus?

Mobile miestas turi gana margą istoriją. Iš prancūzų 1763 m. jį pasiglemžė anglai, o iš anglių 1780 metais — ispanai. 1813 me- tais generolas Wilkinson'as Mobile užėmė miestą, atnešdamas čia Jungtinių Amerikos Valstybių vėliavą, o metais vėliau generolas Andrew Jacksonas, kovodamas su britais, čia įrengė savo kariuomenės štabą. Akyles- nis turistas ne tik šio miesto pastatuose, bet ir žmonėse, jų būde bei papročiuose su- ras visų minėtų tautinių kultūrų įtaką.

Antrojo pasaulinio karo metu Mobile buvo vienas svarbiausių karo laivų konst- ruktijos ir remonto punktu. Beje, ir pagar- sėjęs admirolo Farragut'o posakis "Damn the torpedos... full speed ahead!" kadaise buvo tartas Mobile uosto įlankoje.

Mano trumpo ten buvimo metu mobilie- čiai didžiuliais plakatais, radijo ir televizi- jos skelbimais buvo raginami aukoti karo laivo "USS Alabama", dalyvavusio sėkmī- gose Antrojo pasaulinio ir Korėjos karų jū- rų kautynėse, pervilkimui iš kažkurio Ra- miojo vandenyno uosto. Jis turėjo sudaryti pagrindą paminklui Mobile prieplaukoje, statomam abiejų šių karų veteranams pa- gerbti.

Svarbus šis uostas ir komercinėje laivy- boje. Ne veltui gi viena žymiausių šio kra- što prekybinės laivininkystės firmų — Wa- terman Steamship Co. — čia turi vyriausią savo būstinę moderniam, gal būtų, šio miesto aukščiausiam pastate.

Už kokių dvidešimt mylių į pietvakarius klesti garsūs Bellingrath'o gėlynai ir sodai. Mano viešėjimo metu kamelijų žydėjimo lai- kas dar nebuvo prasidėjęs, gi azalijų sezo- nas jau praėjęs. Šiame gėlyne priskaitoma apie 2,500 pavyzdžių kamelijų ir per 200 įvairiausių azalijų rūšių.

Didžiausią Alabamos miestą Birmingha-

Romantiškieji ir žydintys Bellingrath'o kiemai

mą (340,000 gyventojų) teko matyti tik pro lėktuvo langą nakties metu. Turtingi ak- mens anglies, geležies rūdos ir kalkių klodai apylinkėse padarė šį miestą vienu svarbiau- sių plieno pramonės centrų. Įvairiaspalviai liepsnų ir dūmų kamuoliai, besiveržią iš ge- ležies lydymo krosnių kaminų, žiūrint iš vir- šaus, daro šį miestą savotiškai gražų, didin- gą ir kartu bauginantį. Ne vien tik vaizdas, bet ir viršun karščio suformuotos bekylan- čio oro duobės skrendančiam primena Pit- tsburgh'ą ar Gary, Ind.

Skridome iš Alabamos sostinės Montgo- mery (135,000 gyv.) į Memphis, Tenn., dvi- motoriniu Southern Airways lėktuvu, su- kaktuviniais 15-taisiais šios oro linijos gy- vavimo metais. Taip bent buvo parašyta ant popierinių puodukų, iš kurių srūbčio- jome buljoną. Nedidelis, 26 vietų lėktuvas, stabtelėjęs Birmingham'e ir Muscle Shoals, vieniems keleiviams išlipus, o kitiems įli- pant, niekas neragino persėsti iš vienos sė- dynės į kitą krovinio išbalansavimui, kaip

(Nukelta į 4 psl.)

Neramūs vandenys prie Laisvės statulos

Nuotrauka R. Kisieliaus

Pastabos ir nuomonės

Ak, kur dingot jūs, lietuviškos gadynėlės?

DONELAIČIO MINĖJIMAS CLEVELANDE

Bendruomenė, skelbdama Donelaičio metus, gerai padarė: ko būtų verta lietuvių išeivija, nepagerbdama tokio lietuvių tautos kūrybinio milžino, koks yra Donelaitis? Bendruomenės Clevelando I-oji apylinkė taip pat gerai padarė, rugsėjo 12 surengdama Donelaičio minėjimą; reikia gi didžiajam tautos poetui pagarbą pareikšti kokia nors konkrečia forma. O kaip pareikšti, jei ne visų susijimu, ne prisiminimu, ne jo paties žodžio iškėlimu?

Taigi rugsėjo 12 vakare ir pasukau į Sv. Jurgio parapijos salę, kur buvo rengiamas sukaktuvinis poeto minėjimas. Matau — priešaky, dešinėj salės pusėj, didelis Donelaičio portretas. Piešė dail. V. Raulinaitis. Gražu, kad šių dienų menininkas šitaip pagerbė praeities lietuviško žodžio menininką. Kairėj scenos pusėj pastatyta tribūna. Žaliai užtiesta, tautinių raštų kilimėliu papuošta. Puiki vieta paskaitininkui. Salėj tvarkingai išrikiuotos kėdžių eilės. Jos klausytojams. Už kėdžių tako vidury užgais stalias. Taip pat žaliai užtiestas. Čia padėti sveturi ir Lietuvoj leisti Donelaičio raštai, čia išdėlioti įvairių dailininkų piešti Donelaičio atvaizdai, jo rankraščio pavyzdžiai, "Metų" iliustracijų piešiniai ir kt.

Minėjimui fonas sudarytas, tad nusiteiki gerai.

Toliau pats minėjimas. Neramu, kad jo pradžios reikėjo laukti net pusę valandos. Bet

laukta publikos. Atidaromasis apylinkės pirm. F. Eidimto žodis. Trumpas, dalykinis. St. Barzdukas supažindina su Bendruomenės mėnesio prasme. Kadangi Donelaitis priklauso visai lietuvių tautai, tad gerai, kad jo pagerbimą surengė Bendruomenė. Jis stengėsi kalbėti taip pat visai trumpai. Paskaita — A. Augustinavičienės. Gerai parengtame ir sklandžiai perteiktame pusės valandos žody autorė pažvelgė į Donelaičio asmenybę, idėjinį jo raštų turinį ir formas bei stiliaus grožį. Maestro A. Mikulskio vadovaujamas Čiurlionio ansamblis davė trejetą dainų, dainuotų Mažojoj Lietuvoj jos chorų arba šiems chorams skirtų. Akt. E. Blandytė (iš Chicagos) ansamblio fone padeklamavo "Pavasario linksmybės" ir "Ažuolą gyrynelį". Būdingos, specialiai parengtos ansamblio dainos ir Blandytės jautriai pergyventi Donelaičio kūrybos vaizdai ryškino Donelaičio ir Mažosios Lietuvos dvasios savitumą.

Minėjimo programa laikė akademiniams lygy ir dvelkė rimtimi. Ši nuotaika persidavė ir klausytojams. Todėl susidarė jauki ir miela atmosfera. Deja, pačių klausytojų buvo aiškiai mažoka. Čia ir susimąstai: kodėl? Kodėl Clevelando lietuvių daugumas šį minėjimą subolkotavo?

Netikim, kad jie būtų rodę savo priešišumą pačiam Donelaičiui ir rengėjams. Bet dalis galėjo įsikalbėti, kad toks mi-

nėjimas nereikalingas. Juk apie Donelaitį dabar daug rašoma, tad ką nauja galėjo duoti pats minėjimas? Iš tikrųjų ką nauja ir nedavė, nes jis buvo rengiamas plačiajai visuomenei, tad į specialias problemas negalėjo gilintis. Kas netiki bendrųjų minėjimų prasmingumu bei reikalingumu, tie, aišku, neatėjo. Bet kitas klausimas, ar jie gerai ir daro. Malonu skraidyti savo aukštybėse, bet nedera užmiršti ir žemės.

Antra, kai kolonijoj veikia keliasdešimt organizacijų ir kiekviena stengias iškišti savo "prekę", bendrieji reikalai nukentė. Savi stengias palaikyti savus ir dar prisivilioti iš šalies. Mes tik pašnekam apie tai, kad reikėtų pakilti aukščiau savų reikalų, bet dažnas to nedaro. Dar toli iki įsisąmoninimo, kad "bendra" turėtų būti svarbiau už "atskira". Todėl ir "bendras arklys visados liesas". Tokia jau ir mūsų tautos ir išeivijos dalis.

Trečia, Donelaičio minėjimas parodė, kad Clevelando lietuvių netenka natūralaus savo centro. Toks centras iki šiol buvo Sv. Jurgio parapija ir lietuvių salė. Bet pažangesnieji dabar iš šio juodosios bangos plaukamo rajono kelias į geresnes vietas. Tokia gera vieta būtų naujoji lietuvių parapija. Deja, čia tokia šalta ir neįauki atmosfera, kad ji ne tik nešildo, bet ir netraukia. Dėl to ir naujas natūralus centras nesusidaro. Taip kitose "gerose vietose"

įsikuria lietuviai, nuo Sv. Jurgio parapijos atitoldami ir prie naujosios parapijos nepritapdami, ima gyventi kas sau. Sakykim, Donelaičio minėjime anų "pažangiųjų" lietuvių tepasirodė tik retas, tik vienas kitas.

Ketvirta, trūko ir minėjimo reklamos. Arba ji buvo kai kur net klaidinanti, pvz. skelbė, kad minėjimas rengiamas... sekmdienį. Kai nėra glaudesnio ryšio su spauda, vaisiais taip pat negalim džiaugtis. Rodos, spaudos žmonės nė į patį minėjimą nebuvo pakviesti. Kodėl? Ar nenorima spaudos atsiliepiamų ir vertinimų?

Po programos buvo galima bufete gauti "kietų bei minkštų" gėrimų ir dešrų su kopūstais. Sutinkam, geri tai daiktai ir išeivijos veiklai didžiai būdingi. Daugiau: tiesiog būtini. Be jų mūsų patriotizmas kaip bematant išblėstų. O vis dėlto, jei nuo manęs būtų priklausę,

bufeto su "prancūziška" degtine ir "lietuviškomis" dešromis būčiau nerengęs... Minėjimų tokiomis žemiškais daiktais nereikėtų apsunkinti.

Susirūpinęs klausytojas

Red. prierašas: Šis donelaitinis skundas atliepia mūsų kerstinės paraštės iškeltą temą. Net išvados abiejų autorių darosi panašios. Viešieji, bendriniai minėjimai gal dėlto ir kenčia, kad ligi šiol buvo pergausūs ir ne perdaug rūpestingai ruošiami. "Tauta" lyg nebelaikia staigmenų, kaip donelaitinis minėjimas Clevelande, kuris šįkart ruoštas dideliu kruopštumu. Ar ne būtų geriau, kad darytume parengimus rečiau ir gerai pasiruoštume. Tada visi jų lauktų, nes žinotų, kad kas jau daroma, tikrai verta rimto susidomėjimo. O dėl reklamos, tai ji kartais tiek pat avilia, jei nuo manęs būtų priklausę,

jos vertė perdaug nebetiki, nes kartais perstipriai reklamuojami ir menki dalykai.

WESTERN AUTO SERVICE
PAGRINDINIS IR SMULKŲS
AUTOMOBILIŲ PATAISYMAI
4318 S. Western Chicago 9, III.
Sav. St. Šerba LA 3-1790

TV — RADIJŲ TAISYMAS
P. RUDENAS
4448 S. Western Ave.
Tel. 847-4829

Čia pat galite gauti Briedžio dažų.

SIUNTINIAI | LIETUVA
Ir kitus kraštus.
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer
Chicago 32, III. Tel. YA 7-5980

MOVING
Apraustas perkaustymas
įvairių atstumų
A. VILIMAS
3415 S. Litaunca Ave.
Tel. FRontier 6-1882

FRANK'S T. V. & RADIO, Inc.
3240 S. HALSTED ST. Tel.: CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS,
RADIO, STEREO APARATŲ. PARDAVIMŲ IR TAISYMAS
ORO VESINTUVAI — AIR CONDITIONING

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store
5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202
SEPTEMBER — RUGSEJO 17, 18, 19 D. D.

POPULAR BRAND OF 90.4 PROOF CANADIAN WHISKY	Fifth \$3.98
SANDY MACDONALD IMPORTED SCOTCH WHISKY 86 PROOF	Fifth \$3.98
COEUR DE FRANCE Grande Fine CHAMPAGNE COGNAC	Fifth \$4.29
GRAIN ALCOHOL 190 Proof U. S. P.	Fifth \$4.89
RICADONNA VERMOUTH IMPORTED Dry or Sweet 30 oz. Bottle	\$1.29
VANDERFLIP Imported Cherry Dutch Raspberry or Black Currant Wine	Fifth \$1.89
YUGOSLAVIAN RIESLING, SAUTERNE or BURGUNDY WINE	Fifth .98c
GALLO VIN ROSE, WINE 1/2 gal. Decanter	\$1.39
LUANA Imported Coffee Liqueur	Fifth \$4.98
BLATZ BEER Case of 12 Quarts Plus Deposit	\$3.09

Sharko's RESTAURANT & COCKTAILS
6301 West 63rd Street, Chicago, Illinois 60638 — Tel. LUDlow 6-3636
Jauki ir nuotaikinga vieta, kur jūs galite skaniai ir nebrangiai pavalgyti ir pavašinti savo draugus ir pažįstamus. Vietos ir užsienio gėrimai. Dvi erdvios salės elektriniai vėsinamos sutalpinamos virš 600 asmenų. Tinka vestuvėms ir kitokiems parengimams.

Viską perka pas Lieponį!
Kas tik turi gerą skonį,
LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
TURI DVI KRAUTUVES CHICAGOJE:
BRIDGEPORTE, 3207 S. Halsted St., Victory 2-4226
Vedėjas E. RUDAITIS
FURNITURE CENTER, INC.
MARQUETTE PK., 6211 S. Western, PRosp. 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmad. ir ketvirt., nuo 9 iki 9:30. kitom dienom nuo 9 iki 6 v.v.
Penktadieniais vakare iki 9:30 val. vakaro.
Rugsėjo mėnesį abi krautuvės sekmadieniais uždarytos.

PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!
P pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
Dabartinis dividendas 4 1/2% išmokamas du kart per metus.

PASKOLOS
perkant namus daromos ilgiems terminams ir žemais nuomokėjimais.

DEL INFORMACIJŲ KREIPKITES:
MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING
JOHN J. KAZANAUSKAS, President

Penkiose pietinėse valstybėse

(Atkelta iš 3 psl.).

to reikalaujama, skrendant senesnio tipo dvimotoriais.
Montgomery gyventojai dar ir šiandien tebesididžiuoja, kad jų miestas buvo Konfederacijos lopšiu. Pilietinio karo išvakarėse, pietų valstybėms pasitraukus iš sąjungos, čia buvo sudaryta pirmoji provizorinė Konfederacijos vyriausybė. Jos pirmas ir paskutinis prezidentas John Davis čia buvo prisaikdintas ir įsakė Federalinės armijos vienetas pasitraukti iš Sumter'io forto. Konfederacijos Baltieji Rūmai ir dabar tebestovi, gausiai lankomi turistų, šalia Alabamos valstybės sostinės rūmų.
— Pirmas lietus per šešias savaites, — pastebėjo limuzino vairuotojas pakeliiu į aerodromą. — Tačiau nemanau, kad ūkininkai juo džiaugtųsi. Jiems lietus nereikia, nes netrukus prasidės medvilnės derliaus nuėmimas.
— Ar medvilnė yra svarbiausias šios apylinkės gyventojų pragyvenimo šaltinis?
— Taip. Bet Montgomery yra nemažiau

žinomas ir dėl savo stiklo ar baldų pramonės.
— ...Ir karinio oro laivyno bazių, — pastebėjo vienas bendrakeleivis. — Jeigu valdžia jas iš čia iškeltų, keliolika tūkstančių montgomeriečių nustotų darbo...
Mano atmintyje Alabama paliko daug žalios ir raudonos spalvos. Didžiuliai retai apgyventi miškingi plotai, išraižyti raudono smėlio keliais ir laukeliais. Po lietaus ir upės patvinsta tąja druzlina, rausvai liguista spalva. Atrodo kaip gyslos drėgna šiluma garuojančio milžino kūne.
Toji rusva spalva charakteringa visoms mano lankytooms pietinėms valstybėms.
*
Arkansaso vadstybė turistui daugiausia žinoma, kaip medžioklinio šautuvo ir meškėrės kraštas. Įvairiaspalvių Ozarks kalnelių grandinės, žaliomis pušaitėmis susisupę Onachita kalvų viršūnės, daugybė ežerėlių, upelių nuo seno į šį kraštą vilioja medžiotojus ir meškerojus.
"Arkansaso traperius" skaičiau, būdamas dar Panevėžio gimn. pirmosiose klasėse. Čia suminėtos krašto ypatybės knygoje suklestėdavo paslapčių ir nuotykių spalvomis, traukdavo ir masindavo jauną vaizduotę.
Šiandien Arkansaso valstybės vardą pamėnijus, šiaurinės krašto dalies amerikiečio sąmonėje sukyla kiek kitoki vaizdai: tau-

tinės gvardijos kariai veda negriukus į buvusias vien baltųjų mokyklas pro pagiežos ir neapykantos iškreiptais veidais juos įžeidinjančių baltųjų mokinių eiles. Juk didžiausia šios dviejų milijonų valstybės miestas ir sostinė Little Rock (apie 120,000 gyventojų) dar taip neseniai buvo bene pirmo-

Žvejotojų rojus Arkansaso

ji didesnio masto kovų arena dėl mokyklų integracijos.
Autobusu važiuojant ilguoju tiltu per Mississippi iš Memphis, Tenn., į Jonesboro, Ark., laikraščiu pirmuosiuose puslapiuose mirgėjo spekuliacijos apie ką tik šioje platioje upėje sužvejotus lavonus, įtariant (vėliau paaiškėjo, kad klaidingai) juos būsiant prieš kelias savaites dingusių pilietinių teisių darbuotojų palaikais.
Tokiose aplinkybėse mintys, žvelgiant į įmantriais vingiais tolimon tįstančios Mississippi upės drumzlinuosius verpetus, nebuvo vien pasigrožėjimas jos didingumu ir jos nuostaba. O ir mažytis nuotikėlis Jonesboro mieste kažkodėl gyvai įsirezė atmintin, sukeldamas kiek nerimo. O buvo šitaip:
Jonesboro autobuso stotyje sužinojau, kad mano atvažiuotos revizuoti įmonės rąstinė ir fabrikai yra miesto pakraštyje. Ten pat vietoje išsišaukiau taksi ir laukiau, jausdamasis išvaizda išsiskirias iš aplink besisukinjančių čiabuvių ir matydamas, jog esu jų sekiojamas įtaringais žvilgsniais.
Į laukiamąjį įėjęs gana apšepęs ir skurdokai apsirėngęs jaunas vyras ilgokai pašnibždomis kažką tarėsi su atokiau įsikūrusiu taksi kompanijos tarnautoju, žvilgsniais ir galvos judesiais rodydamas mano pusėn. Pagaliau jis priėjo ir pasisakė esąs taksi vairuotojas ir mane pristatysiąs norimon vieton.

Išėdęs senoviško tipo barškancion - tarškancion "džiulapėn", jaučiausi neįauki. Vairuotojas leido mašiną neįprastu greičiu ir buvo nekalbus. Nė nepastebėjau, kaip atsidūrė užmiestyje. Vaziavom grubiais, duobėtais, rupiu žvyru išbarstytais miško keliukais, apsupti tirštų dulkių debesio. Aplinkui — nė namų, nė žmonių. Kas minutę darėsi neįauki.
Ko gero, vietiniai mane įtarė šiauriečių, pietinių teisių darbuotoju ar kitokių panašios rūšies kiršintoju, specialiai atvykusiu neramumams ir riaušėms kelti... Pasivėš kur nors giliau į mišką... duos vėzdą per galvą ir pames... O kam čia kas rūpės, jei bus vienu niekadėju revizorium mažiau?..
Prisiminė į pietines valstybes vykstantiems žurnalistams laikraščiu skiltyse duodami patarimai ar įsakymai: tą daryti, to nedaryti... taip kalbėti, taip nekalbėti...
— Nemaniau, kad mano lankoma įmonė bus taip toli nusikėlusiu užmiestini, — klausiamai suabejojau.
— Taip toli nėra. Mes važiuojame pačiu tiesiausiu, nors kiek nepatogiu keliu. Mat, jus nuvežęs, aš turiu suspėti į aerodromą, kad nuvežčiau ten pašto krovinį, lėktuvui dar neišskridus. Mes turime sutartį su pašto valdyba, pagal kurią už pavėlavimus jie mus baudžia stambiomis pinigėmis bandomis, — paaiškino vairuotojas.
(Bus daugiau)

Savaitgalis Santaros stovykloje

JONAS SOLIŪNAS

Išgyventi ir pajusti ką nors naują ar savotišką, dažnai yra gera. Nekasdieniškas įspūdis išlaivo ir išmuša iš monotoniškos vėžės.

Pereitajį savaitgalį užklūvome į besibaigiančią santaričių stovyklą Tabor Farm vasarvietėje. Žmonių buvo apšalę ir visi gražūs, anot Bilūno Juozapotos. Ir nuotaika savotiška. Asmeniškai teko dalyvauti ir kitų ideologinių organizacijų stovyklose. Tik pirmą kartą buvome pas santaričius.

Jei kitur stovyklose girdėdavome nerūpestingą, jaunatvišką juoką ir dainas, jei kitur stovyklautojai laiką praleisdavo besportuodami ir savo kaulus mirtinuosius bemikindami, tai Santaros stovyklos savaitgalis panašėjo į rimtų studijų suvažiavimą, į susibūrimą tų žmonių, kuriems, atrodo, ne šio gyvenimo ir žemės džiaugsmas rūpi. Argi ne paradoksas?

Gal būt, geriausias Santaros stovyklos nuotaiką galėjo išreikšti programos vedėjo poeto Algimanto Mackaus žodžiai, pasakyti po C. Milašiaus (Cz. Milosz) paskaitos: "Depresija žmogų išlaisvina. Depresija žmogų išlaisvina. Tačiau mes lietuviai, toli gražu, nesame pasiekę depresijos". Ar toks teigimas teisus, verta rimtai pagalvoti, tačiau tokią nuotaiką ar nuomonę galima susikurti, ypatingai po poeto Mackaus eiliuotos filosofijos, kad "laikas paliks ir laiko neliks, bet mirtis nebus nugalėta".

Ir štai tokios morbidinės nuotaikos šešelyje praėjo savaitgalis Santaros stovykloje. Asmeniškai stovykla patiko. Išgyventa nauji išpūdziai, išgirsta sodrių kūrybos žodžiai, pamatyta visa eilė žmonių, kuriuos lig šiol tik spaudoje ar knygoje pažinome.

Dešinėn pasukus — pakylsi

Visokniausi susisiekimo sutrukdytų mai privertė mus vėluoti. Kai atsiradome Bačiūno pašonėje, buvo tamsi naktis, ir niekas mūsų nelaukė.

Į Santaros stovyklą važiuojant, reikia laikytis paprastos taisyklės: visada sukti kairėn. Juo toliau ir daugiau suksti tuo pusėn, tuo bus tikriausiai, jog pataikysi pas santaričius. Tačiau mūsų vežime buvo ir nesantaričių. Šių įtikintas ir mūsų vežikas susigundė. Pasukęs dešinėn ir... paklydo. Moralas toks: niekadoms nesukiti dešinėn, jei norite patekti į Santarą.

Kai salėn įpuolėme, rašytojas K. Ostrauskas pasakojo apie senelę ir studentą. Vidurin skaitymo pakliuvus, sunku susigriebti, apie ką šneka eina. Vis dėlto skaitytas dalykas turėjo būti geras, nes, skaitymui pasibaigus, visi plojo.

Paskum išėjo du poetai: Česlovas Milašius ir Jurgis Blekaitis. Aiman, net už širdies nugriebė. Štai prieš mus žinomi žmonės. Santara tikrai guvi, kad tokius savan tarpan atitraukia. Milašius skaitė

savąją kūrybą lenkiškai. Nesupratau. Tačiau svečio žodį po to lietuviškai perteikė J. Blekaitis. Buvo skaitomos eilės iš C. Milašiaus poezijos lietuviško leidinio, kur jo eilės išvertė poetas Kėkštas.

Po svečio pasirodymo išgirdome savąjį poetą A. Mackų, kuris skaitė poemą, skirtą žuvusio rašytojo Ant. Skėmos prisiminimui. Man, eiliniam pliečiui, tai buvo gražu. Kiekvieną žodį klausiau, nes jis atrodė toks stiprus, kūrybiškas. Juk kas galės pamiršti poeto išreiškimą, kad "aklųjų raidynas — egzilė"? Ir pagaliau buvo net naujau sutikti naktį, išklausius poeto tvirtinimo, kad "mirtis nebus nugalėta".

Gyvyje degeneracija

Santaros stovykloje buvo daug kalbų ir žodžių ne tik apie pono pesimizmo tarnaites — mirtį, egzilę, desperaciją ir tamsą. Šnekėta daug ir apie degeneraciją mūsųose. Santara propaguoja gyvąją lietuviybę, bet penktadienio vakare buvo diskutuota mirties ženklai lietuviuose. Mano nuomone, pats simpoziumas buvo, paradoksiškai išsireiškiant, gyvas degeneracijos pavyzdys.

Kalbėjome apie nuosmūki ir jo žymes. Teigiama buvo, kad influenciniai organizacijų skaičiai rudo mūsų organizuotos veiklos nuolydžiu. Šita kalba (J. Soliūno) būvo trumpa.

Kiti simpoziumo dalyviai (H. Ziemelis) šnekėjo apie nuosmūkius spaudoje. Kalbėjo gerą pusvalandį. Daug minčių pareiškė. Jos buvo labai teisingos ir labai gerai žinomos. Toliau savo nuomonę pateikė istorikas V. Trumpa. Tai buvo vienas ilgiausių kalbėtojų. Iš jo sužinojome ne tik, kad senovėje kažkas pasakė, jog "Prancūzijoje nėra nė vieno beprotnamio, kur nerastum emigrantą", bet taip pat ir, kad mes net patriotizme jau tiek nusigyvenome, jog ant savo naujos, vielinės tvoros užrašome: "Mes be Vilniaus nenurimsim".

Kai simpoziumas apie degeneraciją baigėsi, naktis tikrai buvo jau nusigyvenusi. Galėjai rytą beveik ranka pagriebti. O kam atrodė, kad vienam tai nebus galima atlikti, ieškojosi talkos ir paramos. Žinoma, ši talka daug sėkmingesnė ir linksmesnė, jei geru gerimėliu viskas užlaistoma.

Kai simpoziumas apie degeneraciją baigėsi, naktis tikrai buvo jau nusigyvenusi. Galėjai rytą beveik ranka pagriebti. O kam atrodė, kad vienam tai nebus galima atlikti, ieškojosi talkos ir paramos. Žinoma, ši talka daug sėkmingesnė ir linksmesnė, jei geru gerimėliu viskas užlaistoma.

Ir taip, besiplavinėjant, besnaudžiant, atėjo šeštadienis. Trys daktarai apie literatūrą

Šeštadienio rytmetį mūsų literatūros ligomis rūpinosi trys daktarai. Visi trys su pačiais aukčiausiais mokslo laipsniais, bet tik vienas literatūros (dr. K. Ostrauskas). Kiti du — tik literatūra bei kūryba besidomį (dr. K. Keblys ir dr. Br. Vaškėlis).

Pirmasis kalbėjo K. Keblys. Jo žodis — apie konservatyvumą ir

modernizmą mūsų prozoje bei poezijoje tesulaukė tik vieno klausimo iš klausytojų. Nors vargu ar su juo galima būtų sutikti, kad tik pagal formą galima skirstyti kūrėjus į konservatorius ir moderniuosius. Tačiau jis taip teigė. Ypač griežtai tapo surūšiuoti poetai. Manding, dr. Vaškėlio pastaba buvo daug tikslesnė. Tas yra modernus, kuris kuria, o kuris tik rašo ir spausdina — konservatorius.

Paskui kalbėjo dr. Vaškėlis apie mūsų dramaturgus. Šitas daktaras buvo drąsus. Nepaprastai. Jo nuomone, šiandien modernus dramaturgo mums tikrai trūksta. Dabar tebėra tokių tik trys: A. Skėma, K. Ostrauskas ir A. Landsbergis. Apie pirmuosius du jis gerai žino, tačiau ir Landsbergį priskyres prie pirmųjų, nes ir anas, sprendžiant iš paskirų, nepilnų dalykų, turėtų būti geras. O gal todėl turėtų būti geras, kad panašų įsitikinimų?

Literatūros daktaras Ostrauskas užsiminė apie lietuviško kūrėjo problemas pavergtame krašte ir išsivijoje. Neretai lietuvis kūrėjas pasijunta belaisvis — Lietuvoje dėl okupanto spaudos, o išsivijoje dėl minios nevykusių reikalavimų.

Lenkų tragedijos atstovas

Česlovas Milašius, gimęs Lietuvoje, save skaito lenku. Kaip kūrėjas, jis toks ir yra. Jis lenkų rejas, o mums jo pavardė daugiau žinoma dėl jo giminaičio, save laikiusio lietuviu, Oskaro Milašiaus garso.

Česlovas Milašius šeštadienį buvo svarbiausias asmuo Santaros stovykloje. Vidurdienyje jis kalbėjo apie dabartinę Lenkijos poeziją. Nepaprastai įdomiai pašnekėjo. Davė pavyzdžių angli kalba iš jo paruoštos lenkų poezijos antologijos.

Jei, jo paties prisipažinimu, jam daugiausia turėjo įtakos Oskaras Milašius, nukreipęs Česlovo kelią "kovon prieš mūsų laikų išlepinimą (ugliness)", tai pokarinės Lenkijos poeto dauguma stovo kovon prieš beprasmiškumą ir kančią.

Česlovas Milašius atmeta beprincipiškumą ir beprasmingumą poezijoje (I have been always rejecting principle "Poetry for poetry's sake"). Anot jo, ir Lenkijos poetai šiandien ieško ir siekia, kad poezija taptų prasminga. Ir jie klausia patys savęs, ar poezija gali iš viso tokia tapti (can poetry become meaningful?).

Karo audrų ir kančios išskankinti Lenkijos poetai ieško atsakymo, poeziją naudodami kaip priemonę minčiai išreikšti. Užtat dėmesys daugiau kreipiamas į turinį, bet ne į formą. To rezultate lenkų poezijoje atsiskyta tradicinių išraiškos formų, o naudojama pačios moderniosios poezijos priemonės.

Štai Česlovo Milašiaus duotasis pavyzdys (lenkų poetas Leopold Stov jau 70 metų, bet perėjęs prie moderniosios poezijos ir naudojās

prapastumą (simplicity) kaip vieno būdingiausių savo poetinių priemonių).

FOUNDATION

I built on the sand —
It tumbled down.
I built on the rock
And it tumbled down.
Now when I build
I shall start from the
chimney's smoke.

(cituoja iš girdėtosios paskaitos) Nūdieninė Lenkijos poezija yra nužymėta dramatiškais ir tragikais karo pergyvenimais. Dažnai lenkų poetams atrodo, kad žmogaus likime nėra vilties, džiaugsmo, kad išsilaisvinimas tegalimas tik per depresiją.

Gal būt, sveičias poetas tą lenkų poeto depresijos pajutimą net per daug išskėlė, nes po paskaitos mūsų poetas Algimantas Mackus tuojau pasidarė labai drąsias ir dramatiškas išvadas. Anot Mackaus, "depresija žmogų išlaisvina, depresija žmogų išlaisvina (?)". Ir net apgalvėjo, kad mes dar tos depresijos nesame pasiekę. Tolimesnė, tur būt, išvada ir pirštųsi, kad todėl negalime ir laisvi būti.

Is poezijos į politiką

Jei ir nieko daugiau nebūtų įvykę Santaros stovykloje, būtų užtekę vien C. Milašiaus paskaitos. Tačiau šeštadienis irigi buvo turtingas kalbėtu žodžiu.

Vakarop girdėjome kruopščiai nusakytą Algio Gurecko žodį apie mūsų krašto padėtį Sovietų Rusijoje — Kinijos konflikto šešelyje. Anot jo, konfliktas mums gali netikėtai padėti. Mūsų pareiga prisidėti prie to konflikto didinimo. Tačiau paskaitininkas konkrečių prie-

monių, kaip mes prie to suskaldymo galėtume prisidėti, nepasiūlė.

Nebėra Daktaro, nebėra...

Amžinybėn iškeliauvusiam rašytojui dr. Julijui Kaupui buvo skiriamas Santaros literatūros vakaras. Nebeateis daugiau ramusis Julius, nebekalbės niekam šaltai ir apgalvotai, nes Jį išskyrė staigi, karštakošė mirtis. Ir šitos literatūrinės šventės metu atrodė, kad Julius turi taipgi būti čia pat, nes gi visai neseniai Jis taip akivaizdžiai vaikščiodavo susirinkusiųjų tarpe.

Vakarinę programą pravedė A. Mackus. Pradėjo Liūnė Sutema. Toliau savos kūrybos skaitė Vitalija Bogutaitė, J. Blekaitis, M. Katiliškis, K. Keblys, na ir, žinoma, Česlovas Milašius. Visi dalyviai klausytojams patiko, visiems ilgai plojo.

Kai kurių poeto sparnuoti žodžiai buvo sentimentalūs, kai kurių mirusio pagerbimui nupinti. Mi lašiaus eilių grožio tik dalį pajutome, nes jis savo kūrybą skaitė angliškai. Prozininkas Katiliškis

ST. ZABRODSKAS

Ukrainietis
MIESTO IR NAMŲ STATYMO
KONTRAKTORIUS

Atlieka remonto, perstatymo ir namų statybos darbus, cemento darbus, elektros įrengimus ir kt. Išrūpina reikalingus leidimus, iš miesto valdybos namų statymui, pertvarkymui ar remontavimui.

Visas darbas yra garantuotas ir apraustas.
2040 West 52nd Street,
Tel. PR. 8-7887
CHICAGO, ILL., 60609

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

(Licensed by Vnesposyltorg USSR)

Labai patikima ir vadovaujanti firma Jungtinėse Valstybėse, turinti daug patyrimo siunčiant dovanų siuntinius į visas USSR dalis. Tūkstančiai klientų patenkinti. Vieti siuntiniai aprausti Gavėjas nieko nemoka. Skyriai svarbesniuose miestuose. Visi mūsų skyriai turi sandėliuose pasirinktinai aukštos kokybės prekių dovanoms žemomis kainomis. Dėl nemokamų informacijų ir kainoraščių susižinokite su bet kuriuo mūsų skyriumi.

- NEW YORK, 3, N. Y. — 39 - 2nd Avenue AL 4-5456
- NEW YORK 11, N. Y. — 135 W. 14th Street CH 3-2583
- BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue DI 5-6898
- ATTOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street CH 9-9245
- BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue LI 2-1767
- SOUTH BOSTON, MASS. — 327 W. Broadway, Tel. 268-0068
- BUFFALO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
- CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue BR 8-0966
- CHICAGO 3, Ill. — 3212 So. Halsted Street WA 5-2737
- CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road TO 1-1068
- DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Avenue VI 1-5855
- GRAND RAPIDS, Mich. — 636-38 Bridge St., N. W. GL 8-2256
- HAMTRAMCK, Mich. — 11333 Jos. Campus GL 7-1575
- HARTFORD, 14, Conn. — 200 Franklin Ave. Tel. 233-8030 ir 246-6215
- IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave. ES 2-4685
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue RI 3-0440
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. AN 1-2094
- LAKEWOOD, N. J. — 126 - 4th Street FO 3-8569
- NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. LO 2-1446
- PATTERSON 1, N. J. — 99 Main Street MU 4-6119
- PASSAIC, N. J. — 176 Market Street GR 2-6387
- PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. PO 5-5892
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1307 E. Garson Street HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 6 John Street PL 6-1571
- WORCESTER, Mass. — 174 Milbury Street SW 8-2868
- YONKERS, N. Y. — 555 Nepperhan Ave. GR 6-2781

buvo nusigriebeęs ilgoką gabalą nio? Gabalas vietomis tokia reapije lietuviško berno, Kanados miškakirčio, nuotykius didmiestyje. Žinoma, dėl miesto didumo ir nuotykių gausumo pasakojimas ir negalėjo būti trumpas. Dėl turt-

Automobilio nelaimės atveju skambinkite
(In case of accident call)
GR 6-7777 24 hour towing service
Karoserijos taisymas, stabdžiai, motorai, tepimas ir smulkūs pataisymai.

BODY & FENDER WORK
PAINTING, MECHANICAL REPAIR
2423 W. 59th St., Chicago, Ill., 60629
Savininkas — MIKAS ČESAS

NAUJAUSIOS MADOS PLAUKŲ ŠUKUOSENA, išpildoma prityrusių šukuotojų.

Artistic Beauty Salon
2711 W. 71st St., tel. HE 6-1098
Sav. VL. ANDRIJAUSKAS

Čia pat galėsite pirkti aukštos rūšies kosmetikos priemones.
Val. — nuo 9:30 v. r. iki 6:30 v. vak.
Treč. ir penkt. nuo 9:30 v. r. iki 9 v. v.

- Artesian Restaurant - AND LOUNGE
2432 WEST 63rd STREET
Jau yra pilnai įrengtas ir veikia, turi virš 300 sėdimų vietų.

Čia galite netik gerai ir nebrangiai pavalygti, bet atvėsti kriklynas, vedybas, sukaktuves ir kitokias Jūsų šeimynines ar visuomenines progas.

Elektriniai vėsinamas, Atvykit į mūsų restoraną-lounge, kur valgių pasirinkimas įvairus, nebrangios kainos ir taip pat didžiausias pasirinkimas vietos ir užsienio gėrimų. Parap. draugijos, klubai ir vienuolynų rėmėjų draugijos susirinkimams ir posėdžiams bankieto patalpomis naudojasi nemokamai. Telpa virš 300 asmenų. Kad būtumėt ištikrinti dėl vietos, patefenuokite 436-4622. Atdaras nuo 6 val. ryto iki 1 val. nakties.

Du kiemai automobiliams pastatyti veitui. Į vieną galima įvažiuoti iš Western Ave., o kitas užpakaly namo.

Marquette Parke - - Amerikos Lietuvių Sostinėje

6245 SO. WESTERN AVE., CHICAGO 36, ILLINOIS GRovehill 6-7575

Chicago Savings & Loan Association žymesniųjų krašto finansinių įstaigų tarpe yra viena stipriausioji, saugiai ir pavyzdinčiai tvarkanti savo įstaigos reikalus. Mes nesiveržiame tapti pačia didžiausia įstaiga, bet dedame pastangas visuomet teikti geriausius patarnavimus mūsų taupymo ir skolinimo nariams, ir siekiame visada būti stiprus finansiška. Chicago Savings

bendrovė per visus 40 savo gyvavimo metų visuomet yra išmokėjusi savo taupytojams pilną taupomą sumą ir mokėjusi ne mažesnius, kaip 3% dividendus. Šios bendrovės vadovybė ir šiandien tęsia tą pačią atsargią, bet protingą administravimo politiką, kuri apsaugo Jūsų santaupas ir neša gerus dividendus.

Chicago Savings AND LOAN ASSOCIATION

Duodame paskolas namams pirkti, statyti naujus namus arba perfianuoti jūsų seną paskolą naujai susidariusioms jūsų sąlygoms. Atsiminkite, kad Chicago Savings labai lengva pasiekti telefonu ir pasiteirauti apie mūsų sąlygas. Dar geriau atvykti asmeniškai ir gauti nemokamą patarimą iš geriausio šios srities specialisto.

Svarbu pasirinkti vietą pinigams taupyti, bet dar svarbiau pasirinkti vietą, iš kurios gali finansuoti arba gauti paskolas savo namams ar apartamentui. Kviečiame bet kada užėiti, būsite nuoširdžiai sutiktas!

HANDY HOURS
Monday 12:00 P.M.-8:00 P.M.
Tuesday 9:00 A.M.-4:00 P.M.
Wednesday .. Closed All Day
Thursday 9:00 A.M.-8:00 P.M.
Friday 9:00 A.M.-8:00 P.M.
Saturday 9:00 A.M.-12:30 P.M.

4 1/2%
Current Dividend on Investment Accounts

- Vacation Club
- College Term Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- Christmas Club
- Insured Family Savings
- Notary Public Service
- All types of Insurance
- Free community rooms for your organization meetings
- Cash checks and pay all family bills with our special money order checks. No service charge to members
- U. S. Postal Stamp Machine Service
- Sell and redeem U. S. Bonds
- Two large free parking lots
- Drive-In Window
- Save-by-Mail Kits
- Travelers Checks
- Safe Deposit Boxes

Kultūrinė Kronika

Kūrybinis akcentas Lietuvių katalikų dienoje Stuttgarte, Vokietijoje

Vak. Vokietijos lietuviai katalikai, suvažiavę į 80. Vokiečių katalikų dieną Stuttgarte, rugsėjo 5 d. turėjo savo atskirą turiningą programą. Pamaldas šioj Lietuvių katalikų dienų laikė Lietuvių katalikų sielovados direktorius Vak. Vokietijoje tėvas A. Bernatonis, pasakęs ir progai pritaikytą pamokslą. Po jų sekė prof. J. Eretio paskaita apie lietuvių tremtinio misiją. Bene įspūdingiausia ir geriausia paaurosta programos dalis buvo koncertas vienoje Stuttgarto bažnyčioje. Pietų Vokietijos simfoninio orkestro (Sueddeutsches Symphonieorchester) kamerinė grupė atliko daugiausia iš Muenchedus, kanonus bei fugas, be to St. Vainiuono koncertą vargonams ir orkestrui. Taip pat buvo perduota Dariaus Lapinsko pagal senas lietuvių bažnytinių giesmių melodijas sukomponuota kantata solistams, chorui ir instrumentams. Kantatoj solo partijas giedojo Marija Panse-Simaniukštė ir Longin Apkalns (latvis); choro partijas atliko daugiausia iš Muenchedo lietuvių specialiai tam reikalui sudarytas choras. Minėti solistai dar pagiedojo penkis

lietuvių ir latvių religines giesmes. Koncertą paruošė Darius Lapinskas, Stuttgarto operos muzikas. Gerą įspūdį darė ir Stuttgarto centre suruoštoji religinio meno paroda, kurioje buvo išstatyti P. Augiaus, V. Jonyno, V. Petravičiaus, V. Virkau, I. Suokaitės, B. Ancans, J. Soikans ir kt. darbai bei liaudies meno dirbiniai. Paroda tvarkė dr. P. Reklaitis. Didžiausią Dienos organizacinių darbų našta ant savo pečių išnešė kun. K. Senkus.

• **Viktoras Petravičius** vėl grįžta su grafika. Rugsėjo mėn. 15 d. Chicagoje Standard Federal taupymo ir skolinimo bendrovės 4192 Archer Ave. II aukšt. patalpose atidaryta šio žymiojo mūsų grafiko naujaisių medžio raizinių paroda. Pirmiausia su meno raiziniams V. Petravičius kadaise ir atėjo į mūsų daile, iš karto jos grafikoje užimdamas savitą ir labai reikšmingą vietą. Šalia grafikos ir tiktaišios tapyboje. Ir praėjusį pavasarį Ciurliono galerijoje buvo surengta V. Petravičiaus tapybos darbų paroda. Šį kartą, lyg atidarydamas naują, pavasarinį lietuvių dailininkų parodų sezoną Chicagoje, Viktoras Petravičius vėl grįžo grafikon, išstatydamas žiūrovui 15 įspūdingų medžio raizinių. Viktoro Petravičiaus grafikos mėgėjams toks pluoštas dar niekur nematytų jo darbų yra be galo mielas siurprizas.

• **Dygliuotas poeto neoromantiko kelias** Lietuvoje. Kompartijai reikia beletistų ir poetų antihumanistiškiems komunizmo tikslams pridengti ir p...

gražinti, sudaryti įspūdžiui, kad jai prie širdies kultūros puoselėjimas. Ji kurį laiką pakencija jaunų rašytojų ieškojimus, vildama, kad subrendęs rašytojas, jaunystę išlaikytas tėvų, supras "valstybės penėtojos" reikšmę jo gyvenime ir nuo jaunystės romantinių polėkių savoj kūryboj pasigydys... Gydytis iš pradžių uoliai padeda sovietiniai kritikai. Geras tokiu gydymo poeto pavyzdys yra **J. Jakštas**, neseniai išleides ant- rą lyrikos knygelę "Balti vidudieniai", kurioje jis vis dar romantikas. Už tai jis gauna pylos nuo Alg. Baltakio "Pergalėje" (8 nr.). Iš recenzijos aiškėja, kad Jakštas bandęs keistis... ieškojęs kompromiso tarp prozos ir poezijos, bet tai neišplaukė iš organiško jo poezijos vystymosi. Toji poezija vis dar rodo, "jog turime reikalo su lyriku, linkusiu į romantinį tikrovės traktavimą". Kritikas lyg ir bando prileisti, kad reiktu Jakštui vardan vieno antro skaitytojo romantiko (kaip demokratiška?!). palikti teisę reikštis romantiškai. Baltakio nurodymai ir reikalavimai Jakšto lyrikai yra tačiau tokie, kurie igyvendinti poeto romantizma neišvengiamai sunaikintų. Jakštas turis atsisakyti ribotos fantazijos ir fiksuoti faktus, kuriam pagal marksistinę dialektiką nesą fantazijos priešingybė... Ir motyvai, ir poetiniai įvaizdžiai turį kilti iš tikrovės. Kol to nėra, "Jakšto knyga gerokai nublinksta bendrame išaugusios lietuvių tarybinės poezijos fone".

• **LIETUVIŲ ETNOGRAFIJOS BRŪŽAL** Vilnius: Lietuvos TSR mokslų akademijos istorijos institutas 1964. Reda-

LEO'S SINCLAIR SERVICE
LEONAS FRANCKUS, Sav. Stabdžiai, Sankabos, Transmisijos Tune-ups ir Motorų Remontas
5759 So. Western Avenue
Kampus 58th Street
Telefonas FRospect 8-9533

gavo A. Vyšniauskaitė. Viršeliai ir tituliniai dail. L. Glinskienės, 684 psl. 286 iliustr. ir 16 spalvotų lentelių. Kaina 2.92 Rb.

Įžangoje trumpai perželgia ma etnografinių tyrinėjimų praeitis. Prisipažįstama, kad "buržuaziniai laikais" lietuvių etnografijos mokslas padarė "šio-kią tokią" pažangą, idėta nepriklausomos Lietuvos laikais eju- sio etnografijos žurnalo "Gim- tasis Kraštas" viršelio nuotrau- ka. Iš tyrinėjimų žemėlapiu ma- tyti, kad 1947—1963 m. laiko- tarpyje jokių tyrinėjimų nepa- daryta Vilkaviškio apskrityje, kai Vilniaus krašte tyrinėtai ir už dabartinės sovietinės res- publikos sienų (pvz. Lazdūno- se). Turinys suskirstytas į dvi dalis. Pirmoji dalis apima vad. materialinę kultūrą (žemdir- bystė, gyvulininkystė, žvejyba, bitininkystė, sodybos ir namai, drabužiai, maistas, manų ap- yvokos daiktai, lieptai, tiltai ir t. t.). Antroje dalyje "Seima ir visuomeninis gyvenimas" ap- tariama valstiečių šeimos bui-

ŽIEMINIŲ LANGŲ IR DURŲ

- STAINLESS
- ALUMINUM
- NYLON-VINYL
- RAUDONMED.
- PUSŲ
- SPALVOTO
- GARANTUOTI VISI DARBAI
- 14 metų pildos darbuoties

A-1 MODERN HOME
4516 S. Washtenaw Ave.
Nemok. apkaivavimas tel.: CL 4-4600

tis, papročiai, liaudies kalendo-rius ir t. t. Keista, kad šiame skyriuje randame "naujų tary- binių papročių formavimąsi", taigi dalykus, kurie su etnogra- fija neturi nieko bendro, pvz. "spalio revoliucijos šventė". Tuo tarpu visai nerašoma apie lietuvių liaudies religinius pa- pročius, liaudies meną, kryžius ir rūpintojėlius, kurie taip bū- dingi lietuvių etnografijai. Pa- baigoje gana plačios santrau- kos rusų ir vokiečių kalba. Bib- liografija nepilna, atrinktinė (psl. 656—660).

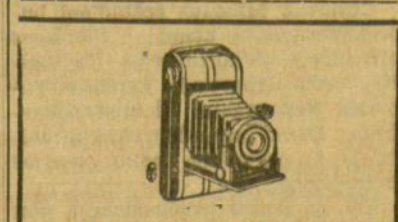
Pristatome Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMIU MEDŽIAGA

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITVINAS, Prez.
3089 S. Halsted St., VI 2-1272

Apkaivavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai. Raštinė atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadi- niais iki 3 val. p. p.

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGEJAMS

Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasi- rinktus reikmenis Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street
Chicago 29, Illinois
Tel. PR 6-8998

MOVING
SEKENAS perkrauti. Da- kitus daiktus ir iš toli v- eidimai ir pilna audrauda
2047 W 67 Pl WA 5-806

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers

Rankomis išplaustyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams, skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.
2400 S. Oakley Ave., Chicago
Virginia 7-7258-59

Stirbis Fuel Oils
Aliejus virtuvei ir krosnims.
"Geresnė ir pigesnė alyva"
Tel. HEMlock 4-6264
PETER STIRBIS
6741 So. Maplewood Ave.
Chicago 29, Illinois

KOMERCINES, INDUSTRINES, PILIETYBES, PORTREITINES, VESTUVINES, NEPOZUOTOS FOTOGRAFIOS

Ernest Studio
Sav. — ERNESTAS SUTKUS
2811 West 55th St. GROvehill 6-2336
Chicago, Ill. 60632. GROvehill 6-2337

KALĖDINĖS DOVANOS I LIETUVĄ

Norite pasiūsti ypatingas dovanas — automobilius, šaldytuvus, motociklus, radijus, akordeonus, dviračius? Reikalaukite naująjį katalogą.

Norite pasiūsti savo daiktų siuntinį? Ar pirkti prekes iš mūsų sandėlio? Reikalaukite iš mūsų muitų sąrašą.

Norite pasiūsti maisto siuntinį — standartinį ar iš Jūsų pasirinktų maisto produktų? Reikalaukite naująjį katalogą.

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.
220 South State Street, Chicago 4, Illinois
Telefonas — WA 2 - 9354
Skyrius: 2618 West 63rd Street, WA. 5-2466

Lietuviška valgykla. Gražiausias lietuviškas restoranas, kuriame gaminami lietuviški valgiai.
Atdara nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00 valandos vakaro.

"PALANGA" RESTAURANT
6918 So. Western Ave. — GR 6-9758
JADVYGA ir JUOZAS BARTKUS, Savininkai

VANDER WAGEN
ANGLYS
SINCLAIR ALYVA
SuperFlame

3605 West 63rd St. PORTsmouth 7-8020

Mūsų erdviuose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

LIETUVIŲ ISTAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS
2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Atdara pirmad. ir ketvir. 9—9 val., antr. treč., ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 po pietų

St. Catherine's Military School
MOLDING
"MEN OF TOMORROW"

St. Catherine's Military School
215 No. Harbor Boulevard
P.O. Box 4044
Anaheim, California (92803)
Tel.: Area Code 714-772-1363
Boarding and Day —
Grades 1 - 8

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING

4 1/2% Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: ANTRAD. ir PENKT. 9 v. r. iki 5 v. v. PIRM. ir KETV. 9 v. r. iki 3 v. v. ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiad. uždaryta

SUTAUPYSITE MŪSŲ SUKAKTUVINIAM IŠPARDAVIME
Pirkšit nebrangiai ir gausit sukaktuvinę dovaną

Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilno- nių, šilko, nylonas, taffeta, aksomo, angliškių medžiagų paltams ir kostiumams slintimui atbūtiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą už žemas kainas! Gavom spec. medžiagų paltams kaip vy- ry, taip ir moterų: veliūro, činčilos, "needlepoint" ir kitų.

STEIN TEXTILE CO.
616 West Roosevelt Road, Chicago 7, Ill.
TELEFONAS — HARRISON 7-3737
Jefferson St., Chernin's alštėje.
Atdara kasdien jėkaitant ir sekmad. nuo 9:15 r. iki 6:30 vak. Pirmadieniais uždaryta.
Nemokama vieta mašinoms už kampo į šiau

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimel išti- kus neturėsite jokių nemalontumų.

GENERALINIAI AGENTAI ŠIŲ kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE CO.
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE CO.
WESTERN CASUALTY & SURETY CO.

Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CENTral 6-5206

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4192 ARCHER AVE. — CHICAGO, ILLINOIS 60632
Telef.: Virginia 7-1141

TURTAS — \$87,000,000 REZERVAI — \$8,500,000

Už taupmenas mokame dividendus kas 3 mėnesiai
PASKOLOS NAMAMS IŠIGYTI AR TAISYTI

VALANDOS: Pirmadieniais 9 iki 8 v. v. Antrad. 9 iki 4 v. v. Trečiadienį — nedir- bama. Ketvirtad. 9 iki 8 v. v. Penktad. 9 iki 4 v. v. Šeštad. 9 iki 12 v. v.

JUSTIN MACKIEWICH, Jr.,
Prezidentas

Pasidėjimo momentas. Iš kairės: D. Stelingytė, kun. Babonis, S. Gedvilaitė, J. Garsytė, A. Liaugauda, A. Vainius, G. Naujokaitis, K. Girnius, J. Boguta, "nephew" — Keblys ir pusė J. Juozevičiūtės.

Dabar, vyrų, mes tave jau pagavom... Iš kairės: B. Saldukaičė, D. Kuprionytė, V. Aukštakalnytė, J. Zubinas, I. Damušytė, R. Sirvaitytė, V. Kavaliūnaitė ir R. Patlabaitė.

AKADEMINĖS PROŠVAISTĖS

(Atkelta iš 8 psl.)
lyg gražių praeities išgyvenimų pasidalijimas.

Ir kai septintą kartą saulė slėpėsi už Dainavos kalnelių, kai raudoni dangaus skliautai pasidabino tamsiais, paaukuotais debesimis, salėje pasigirdo linksni balsai, kuriuos perrėkė skambi garsiakalbio muzika, ir filmas prasidėjo. Kas domėjosi, tas pamatė gan įdomią "Love in the Afternoon". Buvo arti vidurnakčio, kai lietus girdėjo paskutinį "labanakt". O dangus siuntė ramybę šiam įdomiam žemės kampeliui. Vida.

Jaunųjų dailininkų meno paroda studentų ateitininkų stovykloje

Dainavos naujo pastato šiam reikalui gražiai parengtoje salėje buvo išstatyta apie 20 dailės darbų. Paroda buvo gana įvairi — nuo realizmo iki abstrakto. Regėjom šiuos dailininkus: Alvydą Bičiūną, Dalią Kolbaitę, Vidą Krištolaitę, Rimą Laniauską, Vidą Misiūnaitę ir Iną Skardyte. Ypač lankytojų dėmesį traukė abiejų Vidų (Krištolaitės ir Misiūnaitės) kūryba. V. Krištolaitė čia išstatė tik pora savo darbų. Ypač akin krito centrinėje parodos vietoje pastatytasis. Juo dailininkė parodė, kad ji ir su labai taupiu spalvos tonu moka paveikslą išvesti iki galo. Baltimorietė Vida Misiūnaitė visiems čia buvo tikra staigmena. Jos įvairia technika atliktieji darbai visus įtikino, kad mūsų jaunųjų dailininkų šeimon ateina stiprus, naujas vardas. Rimas Laniauskas stebino savo gausa, braižo ir pobūdžių įvairumu. Dar sunku būtų pasakyti, ar tie visi įvairumai yra dailininko stiprybė ar tik nenusistovėjęs blaškymasis. Gana simpatiški

SEKMADIENIS — rugsėjo 6 d.

Diena išaušo nepaprastai niūri, šalta. Eisena į pusryčius atrodė lyg vaizdas iš žiemos stovyklos — megztiniai, vilnonės kojines, pilkas dangus. Bet vis tiek su geru ūpu susirinkome į pirmąją dienos paskaitą. Kalbėjo Stasys Rudys. Jo tema — "Kas yra ateitininkas". Tema beveik neaprepiamai plati, tad Stasys net ir nebandė jos pilnai išgildinti. Verčiau pasitenkino, pateikdamas savo klausytojams tik keletą minčių iš sa-

buvo ir D. Kolbaitės "Gėlės" (akavarelė) ir Natiurmortas (aliejus). Akį labiau džiugino gėlės. (G. T.)

vosios patirties. Trumpai tariant, ateitininkas yra Dievo karalystės žemėje kūrėjas ir jungėjas, Kristaus meilės dėsnio vykdytojas praktiniame gyvenime ir modernios kultūros jungėjas su krikščioniška dvasia. Artimo meilė — jam pareiga; į viską jis nuosirdžiai įsijungia; nieko nėra jam svetimo, išskyrus nuodėmę. Bet, apžvelgęs šių dienų ateitininkiją, prelegentas pastebi, kad tik išviršinė organizacijos struktūra, o ne siela, palaiko mus. Ši struktūra mažai ką reiškia, jei vidus tuščias. Paviršutiniškumas tampa mūsų uniforma. Todėl ateitininkija šauktė šaukiasi naujo idėjos gražinimo. Vieši pasisakymai po paskaitos ir įvairūs diskusiniai būreliai toliau išryškino prelegento Rudžio iškeltas mintis.

Po pietų stovyklautojai stvėrėsi savų užsiėmimų; laisvalaikis tęsėsi iki pusės penkių, kada visi suėjome pasistiprinti pavakariams; paskui traukėm į antrąją dienos paskaitą. Si buvo

pravesta klausimų ir atsakymų formoje su stovyklos kapelionu kun. T. G. Kijausku. Klausimai buvo įvairūs, atsakymai taiklūs ir įdomūs. Keletą pa-

liesty temų: Dievo valios pažinimas, žmogaus religinis atsilimas, uždraustų knygų indeksas, draugystė stovykloje, knygos "The Feminine Mystique" įvertinimas ir šeimyninis sugyvenimas. Be anksčiau pateiktų klausimų, dar kilo ir kelios spontaniškos temos, tad pašnekės buvo labai gyvas, o buvo nutrauktas tik dėl laiko stokos.

Vakarienes metu dainos buvo itin entuziastingos, o įsidainavus, net po maldos didelė dalis stovyklautojų dar pasiliko pasėdėti prie stalų, vis skambant dainai po dainos. Vakaro programa irgi buvo išimtinai tausta dainomis. Trys Baltimorėse "liaudies dainininkai" — Aleksandras Radžius, Vitas Šeškūnas ir Romas Kalinauskas — pravedė dainų laužą.

Tai matote, kiek čia visko buvo ir ko nebuvo. O kitą vasarą atvažiuokite ir šiemet bu-

vusieji ir dar niekada nebuvo, tobuliau. Tad iki kitos vasarai viskas išeis dar geriau ir ros!.. R. K.

4 1/2% **5%**

current dividend on investment bonus
4 1/2% DIVIDENDU MOKAM PAGAL VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS
 1 metų investavimo bonus mokame 4 1/2% dividendu kas pusmetį ir dar išmokame po 1/4% už kiekvienus metus. 4 metams praėjus

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
 4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO 22, ILLINOIS
 Plinad. antrad. Penktad. ir Šeštad. 9 v. r. — 4:30 p. d.
 Tračind. uždaryta: ketvirtad. 9 v. r. — 4:30 p. d.

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI)
 Sav. DAN LIUTIKAS

TAISYMAS yra mūsų SPECIALYBE. VISŲ GAMYBOS • GREITAS patarnavimas • GARANTIJA • KREDITAS

2412 WEST 71ST ST. CHICAGO, ILL. 60629. TEL.: 471-2446

Petkus

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS
 2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6
 1410 S. 50th Ave., Cicero, TOWNhall 3-2108-09
 AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

MAZEIKA & EVANS
 FUNERAL HOME

THREE
 AIR-CONDITIONED CHAPELS
 Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

Taupykite

MES MOKAME **4 1/2%** ANT VISŲ SĄSKAITŲ

MIDLAND SAVINGS

Daugiau kaip 50 metų, sąžiningai patarnaujame lietuviams.

Kiekviena sąskaita ligi \$10,000 apdrausta Federalės valdžios agenturoje

August Saldukas, Prezidentas

4040 Archer Ave. Chicago, ILL. 60632
 Telef. CL 4-4470

PELNYKIT DIVIDENDUS KETVIRČIAIS VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

TAIP... PAS MUS JŪS TURITE PASIRINKIMĄ ĮVAIRIŲ TAUPYMO SĄSKAITŲ ATITINKANČIŲ JŪSŲ REIKALAVIMAMS....

ATVYKITE TUOJ PAT

DIVIDENDAI IŠSIUNČIAMIS PAŠTU KETVIRČIAIS INVESTMENT SĄS-TOMS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 Federalinės Valdžios Įstaigos.

"SERVING YOU SINCE 1922"

KREIPKITES PAS MUS DEL ILGO TERMINO PASKOLOS PERKANT ARBA STATANT NAMUS... JOKIŲ BAUDŲ UŽ PRIEŠ TERMINĄ ATMOKETAS PASKOLAS.

ST. ANTHONY SAVINGS

1447 South 49th Court, Cicero, Illinois 60650 — Telefonai: 656-6330 ir 242-4395
 JUOZAS F. GRIBAUŠKAS, EXECUTIVE-SECRETARY

NEMOKAMA VIETA AUTOMOBILIAMS

RĄSTINES VALANDOS: KASDIEN 9-5; PIRM. 9-8; ŠEŠTAD. 9-1; TREČIADIENIAIS UŽDARA VISĄ DIENĄ.

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, TAIP PAT IR MAIŠTĄ SIUNČIA

Licenzijuota Lietuvių įmonė registruota U.S. Depart. of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS Corp.
 8212 S. Halsted, Chicago 8, Ill.
 Tel. CA 5-1864

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
 2439 W. 69 st. ir 2608 W. 69 St., Chicago 29, Ill.
 Tel. — WA 5-2737

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pagamintamų prekių PAPIGINTOMIS KAINOMIS.

Akordėonai, siuvamos mašinos, skalbimo mašinos, automobiliai, motociklai, pianinai iš Europos ir Sov. Sąjūrros sandėlių.

Vedėjai: Edv. ir Vyt. Zukauskai

VALYMAS

KILIMAI, APMUSTI BALDAI valomi. Kambariai plaunami ir dažomi. J. RUDIS
 Tel. CLiffside 4-1050

DAINA ELECTRONICS

TV-RADJAI • JUOST. REKORDERIAI
 STEREO FONOGRAFAI-PIKŠTELĖS
 ANTENOS • BATERIJOS • LEMPŲTIS
 EL. VIRT. PRIETAISAI-LAIKRODŽIAI

Viskam lemiamos kainos ir garantija

3321 S. Halsted St. - CLIFFSIDE 4-5665

MOVING

J. NAUJOKAITIS
 Ily metų patyrimas
 Apdrausta perkraustymas
 WA 5-9299 Chicago, Ill.

EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS
 4605-07 South Hermitage Avenue
 Tel. YA 7-1741-2
 4330-34 South California Avenue
 Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

PIRKITE DABAR TIESI OG NUO
MR. NELSON
 SAVININKO

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
 3911 West 111th Street
 Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste
 Telef. — CEdarcrest 3-6335
 Vienas blokas nuo kapinių

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYČIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų

2443 WEST 63rd STREET
 Telef. PE 8-0833 PR 8-0834

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
 Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STĖPONAS C. LAKAWICZ
 2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
 2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-6672

PETRAS BIELIŪNAS
 4348 S. CALIFORNIA Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
 3307 LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS
 3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
 10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
 3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

VASAITIS — BUTKUS
 1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

PRAĖJUSI VASARA AKADEMIKŲ STOVYKLOSE

KELIOS DIENOS PAS STUDENTUS ATEITININKUS DAINAVOJE

ŠEŠTADIENIS — rugpiūčio 29 d.

Pirmieji saulės spinduliai, įslinkę per langą, paglostė miegančių stovyklautojų veidus. O taip dar norėjos, kad saulė nekliudytų. Veltui, jau girdėjos iš visų kampų vadovų linksni balsai, skelbdami naujos dienos pradžią.

Viską pradėjome pusryčiais. Po jų, padainavę dar kelias dainas rytiniais, užkimusiais balsais, išsiskirstėm iki pirmosios paskaitos. Tą dieną buvo su rengtas simpoziumas, kuriame dalyvavo MAS CV pirmininkas Jonas Račkauskas, SAS CV pirmininkas Jonas Boguta ir ASS CV narys Kęstutis Keblys. Simpoziume buvo diskutuota Ateitininkų Federacijos sąjunginės problemos ir jų išsprendimas.

Po simpoziumo pašnekesiai vyko diskusinius būrelius, kuriuos pravedė patys stovyklautojai. Didžiausia grupė susirinko pakedenti ir įvertinti lietuvių studentę.

Pamaldos buvo, kaip paprastai, 12 valanda.

Po pietų, laisvalaikio metu, įvyko "karštos" tinklinio rungtynės tarp "Olimpinės rinktinės" ir Urbanos studentų. Žinoma, didingoji Urbana laimėjo.

Su vakaru atėjo ir visų lauktas poezijos vakaras, suruoštas New Yorko draugovės. Po to — šokiai. Į gražiai papuoštą salę susirinko jaunimas ir svečiai linksmai praleisti vakaro.

O viskam pasibaigus, su ilgesiu visi skirstėmės į savus barakus, prisimindami išpildytas ir nedapildytas svajones bei sapnus.

Vitra

SEKMADIENIS — rugpiūčio 30 d.

Rugpiūčio 30 d. išaušo šilta ir saulėta. Šokiai ir skaniai pavalgę pusryčius, išėjome pasigėrėti Dainavos tyru oru ir viską šildančia saulute. Dešimtą valandą buvom varpo sušaukti į poeto Kazio Bradūno paskaitą "Dvieju kartų santykiavimas". Šios, gana kontroversinės temos perteikime poetas tuojuo užintrigavo publiką. Poetas pareiškė, kad santykiavime nei jaunoji karta turi prisitaikyti prie senosios, nei senoji atsakyti savo nuomonių ir sekti jaunąją. Jaunoji karta neturi ranka numoti į vyresniosios nutiestus pagrindus, o senoji neturi besąlyginiai kritikuoti jaunosios sumanymų. Poetas Bradūnas pastebėjo, kad ateitininkuose tas santykiavimas tarp federacijos sąjungų jau gražiai pasireiškė. Paskaita buvo baigta pageidavimu, kad mūsų karta nebūtų paskutinioji aktyvioji ir kūrybingoji lietuvių karta laisvajame pasaulyje. Prelegentas dar atsakė ir į keletą iškeltų klausimų.

Dvvyliktos valandos varpas

sušaukė vėl visus į kun. Stasio Ylos atlaikytas bendruomenės šv. Mišias. Pamokslo metu jis prabilo į mus tema "Kaip Krikščionybė yra paveikusi rytų ir vakarų kultūras". Kun. Yla gyvais pavyzdžiais mums priminė, koks didis mūsų paveldėjimas yra krikščionybė.

Pasitiprinę dvasiniu maistu, stovyklautojų ir svečių draugėje pavalgėme ir žemiškuosius pietus ir dar labai linksmoji nuotaikoje. Kadangi antrai valandai numatytoms krepšinio rungtynėms neliko žiūrovų, visiems karštyje pasukus prie ežero, tai sportininkų pasigalinėjimas įvyko penktą valandą, po dr. Vytauto Majausko paskaitos apie rezistencines kovas. Savo paskaitoje dr. V. Majaus-

Studijinių būrelių pokalbiuos. Iš kairės: D. Pauliukonytė, K. Bagdonas, J. Garsytė, A. Drukteinis, D. Chodekaitė, G. B., S. Alšėnaitė ir R. Balta.

kas apibūdino rezistencijos sąvoką, papasakojo apie lietuvių partizanų kovas vokiečių ir rusų okupacijose. Tada jis išryškino rezistencinių kovų prasmę lietuviuose ir pasaulio opinijoje, duodamas konkrečių pavyzdžių, kaip mes galime prisidėti prie partizaninių kovų savo malda, raštu ir žodžiu. Dr. V. Majauskas savo mintis baigė, pabrėždamas Amerikos lietuviškojo jaunimo uždavinius tautos rezistencinėje kovoje ir paskaitydamas lietuvių partizano laišką iš Daumanto knygos "Partizana". Po paskaitos ir diskusijų visi nutraukėm į sporto aikštę paskatinti savąją komandą pergalėn. Tačiau kova buvo labai įtempta, nes abi komandos buvo gerai susižaidžiusios ir galų gale svečiai laimėjo 52:45. Pietavę ir vakarop nuleidę vėliavas, išsiskirstėm savais keliais pasiruošti vakaro programai. Ją pravedė Clevelando draugovė, parengusi Kristijono Donelaičio minėjimą. Kristina Stankaitytė pristatė viešnią A. Augustinavičienę, kuri labai įdomiai nušvietė mažai lig šiol atskleistą Donelaičio būdą bei charakterį. Po ištraukų iš kiekvienos Donelaičių "Metų" dalies paskaitė Kristina Stankaitytė, Danguolė Tamulionytė, Augustinas Idzėlis ir Gediminas Naujokaitis. Jūra Gailiūnytė už-

baigė minėjimą, paaiškindama Donelaičio "Metų" svarbą mūsų jaunajai kartai. Gi po to linksmi šokiai pasibaigė lygiai pusę dvyliktos. Sugiedoję "Lietuva brangi", visi išsiskirstėm pasilsėti.

Aldona Zailskaitė

PIRMADIENIS — rugpiūčio 31 d.

Gaidžiai užgiedoję, Austė užkukavo, reiškia — laikas keltis. Stebuklingu greičiu mes visos nuriedam į salę valgyti pusryčių, duodamų punktualiai pusę devynių. Bet kodėl tiek daug įstovyklautojų vėluojasi? Pavalgius, įprastas stovyklautojų "binzinėjimas" po stovyklą, nors šiuo laiku turėtų būti tvar-

Dainos ratelyje: Iš kairės: T. Idzėlytė, R. Sužiedėlis, M. Grušaitė, V. Liaugaudaitė, K. Jankausko galva, V. Čauskaitės plaukai ir S. Ripskis. Nuotraukos Gražinos Bičiūnaitės

prabėgo, ir va — jau vakariėnė. Dabar apsimiegojusį jau nebėra, nes dainos tiesiog nesusitardomos, net ir vargšui Egidijui (su savo gražiom kojom) neleidžiama "pranešimo duoti". Reikia tiesiog varu visus išvaryti iš salės, kad pasirengtų linksmybių vakarui. Nežinau, kas darosi berniukų pastogėje, bet mergaičių karalystėje vyksta rūbų mainymasis, plaukų šukavimasis ir visam barake girdėti bičių avilio ūžimas ir skuba. Šį vakarą visus gerai nuteikė "klumpininkų" programa, kuri buvo labai satyriška, juokinga iki ašarų. O po dienos darbų bei rūpesčių vėl krentama į lovas, galvojant: "O, kad Austė nors vieną rytą pramiegotų!" Živilė Slekytė

ANTRADIENIS — rugsėjo 1 d.

Diena išaušo kaip ir visos kitos. Skambutis, ir visi sunkiai

Sveikinami naujieji sąjungos nariai. Iš kairės: S. Ripskis, E. Užgiris, K. Glnius, J. Konaukaitė, R. Sužiedėlis, G. Naujokaitis, A. Vainius, A. Paliokaitė, J. Boguta, Z. Acalinaitė, A. Liaugauda, J. Garsytė ir S. Gedvilaitė.

komi barakai. O ten yra apsigyvenę visokie gyvūnai — ne tik žmonės... Štai atsakymas, kodėl visos mergaitės klykavė, kai laikas gulti.

Malonu žiūrėti į visų veidus: kaip su džiaugsmu visi renkasi klausytis Rimo Rudžio paskaitos, pavadinatos "Krikščioniška pagonybė". Jis mums paaiškino apie flizinę realybę ir griežtai pasakė, kad jiniai nėra krikščioniška ir nei nekrikščioniška. Po pasaitos Jonas Boguta, Kęstutis Skrupskelis ir Rimas Rudys karštai diskutavo kažkokį klausimą, kurio aš net "nepagavau", nes mes visi kiti studentai, taip aukštai neįsilėkėję, kramtėm nagus. Toliau jau vyko pokalbiai diskusinius būrelius, kurie šiandieną buvo gerai praveisti — taip mus įtikino Algis Norvilas. O po šv. Mišių ir pietūs atskrido. Popiečių dauguma studentų nukeliauja iki Spyglia kranto, kur visi kaip lavonai guli saulėje ir gėr'si gamtos grožiu. Įdomu, kodėl visi bijo įkišti baltuosius pirščiukėlius į vandenį?

Po pavakarių seka antroji paskaita, Kęstutis Skrupskelio, pavadinata "Mūsų filosofija". Nors atidžiai klausiausi, bet man vis neaišku, kokia anoji filosofija yra. Bet jau žinau, kas yra Antikristas. Laikas

ritosi iš šiltų lovų, skubėdami į pusryčius.

Mums ten bevalgant, pasirodė raudonai marškinuotas, nenusiskutęs, naminių kulkosvaids pasigriebęs gyvūnas (Alvydas Bičiūnas), kuris prisistatė kaip Chruščiovas — didysis sovietų sąjungos vadas. Tuoj jis pradėjo skaityti pavardes, ir staiga pasirodė budeliai (šovingosios partijos nariai). Iššauktieji nelaimingieji buvo nuvaryti prieš sieną. Komradas Chruščiovas vargšuosius fuksus apkaltino visokiomis negirdėtomis kaltėmis ir pavadinu juos buožės vaikais. Bet fuksai prieš jo aštrų balsą nedrebėjo, o giedoję atgal: "Mes jus nugalėsime! Mes jus nugalėsime!" Išdalinęs fuksus viešpačiams — nusipelnusiems partijos nariams, Chruščiovas davė progos pasireikšti savo budeliams, kurie "išpuošė" vargšus buožininkus bulvių maišais ir kopūstų lapais, juos "krikštijo" vandeniu ir tokiais vardais kaip "kumelė", "buliukas", "višta" ir t. t. Kankino juos įvairiais būdais, įsakydami visus vyresniusius studentus pagerbti buožininkų šūkiu — "Draugas Jonas 'cik, cik' Boguta, rrrr!"

Pirmąją dienos paskaitą šiandien skaitė Arvydas Barzdukas. Tema — "Ateitininkas visuo-

Akademinės P Prošvaistės

Leidžia Lietuvių Studentų Sąjunga.
Redaguoja Audronė Valaitytė ir Laima Poskočimaitė
Medžiaga siųsti: 6641 S. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill.

kariėnės (kur fuksai vėl vergavo), įvyko fuksų "nubuožinimas". Didingieji partijos nariai visus per tamsą ir dumblą nuvedė į seną medinį tvartą, kur prie prozektoriaus šviesos visi "buožės vaikai" buvo sustumti į vieną kampą. Paskui, Chruščiovas su savo budeliais visus po vieną iššaukė, apklausinėjo, nuteisė ir nubaudė, duodami išgerti "išminties vandens" (pilno druskos).

Bet ir fuksai nenusileido. Jų suruoštame lauze ir programoje, kuriai vadovavo Gintaras Dambra, buvusieji "buožės vaikai" visus linksmino juokais

TREČIADIENIS — rugsėjo 2 d.

Virš Spyglia ir Dainavos kalnelių šypsojosi malonus rugsėjo antrosios rytas. Laikrodžio rodyklės ir mergaičių vadovė kalbėjo apie kėlimąsi. Toks baisiai malonus ir kartu žiaurus tas momentas...

Bet už pusvalandžio valgyklon susirinkę ir apsilbausę studentų veidai dar labiau ištyso, kai jų greitai žvilganiai apmetė priekinį stalą — ten tuščios vietos bylojo apie miegančią valdybą.

Bet paskaita laukė labai int-

Į pietus tai tikrai nevėluodavom, laukdami tik ženkl... Iš kairės: P. Tautvaiša, L. Skeivelas, R. Domarkaitė, Z. Acalinaitė, A. Vainius, A. Valaitytė, J. Geiliūšytė, J. Salčius, ? ?, A. Idzėlis.

Išplaukus į plačiuosius vandenius... Iš kairės: P. Tautvaiša, G. Dambra, R. Balta, Vita ?, K. Bagdonas, V. Šaulys, L. Bačinskaitė, V. Ripskytė, U. Mildažytė ir R. Kaunas.

ir dainomis, net "pakrikštijo" viršiausią partijos vadą Chruščiovą su visu kibru vandens. "Kerštas atliktas!" nuaidėjo per giria, o grįžtant atgal į barakus ir lovas, vietoj kreipimosi "ei, fuksai!" nauju tonu pasigirdo "kolege!"

AMB

Tik tu nebijok — mes einame geru keliu... S. Rudys, B. Bražinskaitė, R. Repšys.

Kaužas "krikštijama", bet ar fuks? Rimas Gedėika, Austė Paliokaitė (?), Alvydas Bičiūnas.

• REDAKCIJOS PASTABA. "Akademinės prošvaistės" laukia ir kitų mūsų akademikų organizacijų stovyklų aprašymų bei nuotraukų.